

וראו איילת השחר שבקע אורה... בתחילה קמעה קמעה כל מה שהיא הולכת
היא רבה והולכת (תלמוד ירושלמי, מסכת ברכות פרק א דף ב טור ג).

קישור לאתר

חברת חשמל - הנדסה ופיקוח
ג. רישן 1004118

רוני שוורץ - מהנדס חשמל בודק (3)

יעוץ פיקוח ובדיקות מתקני חשמל

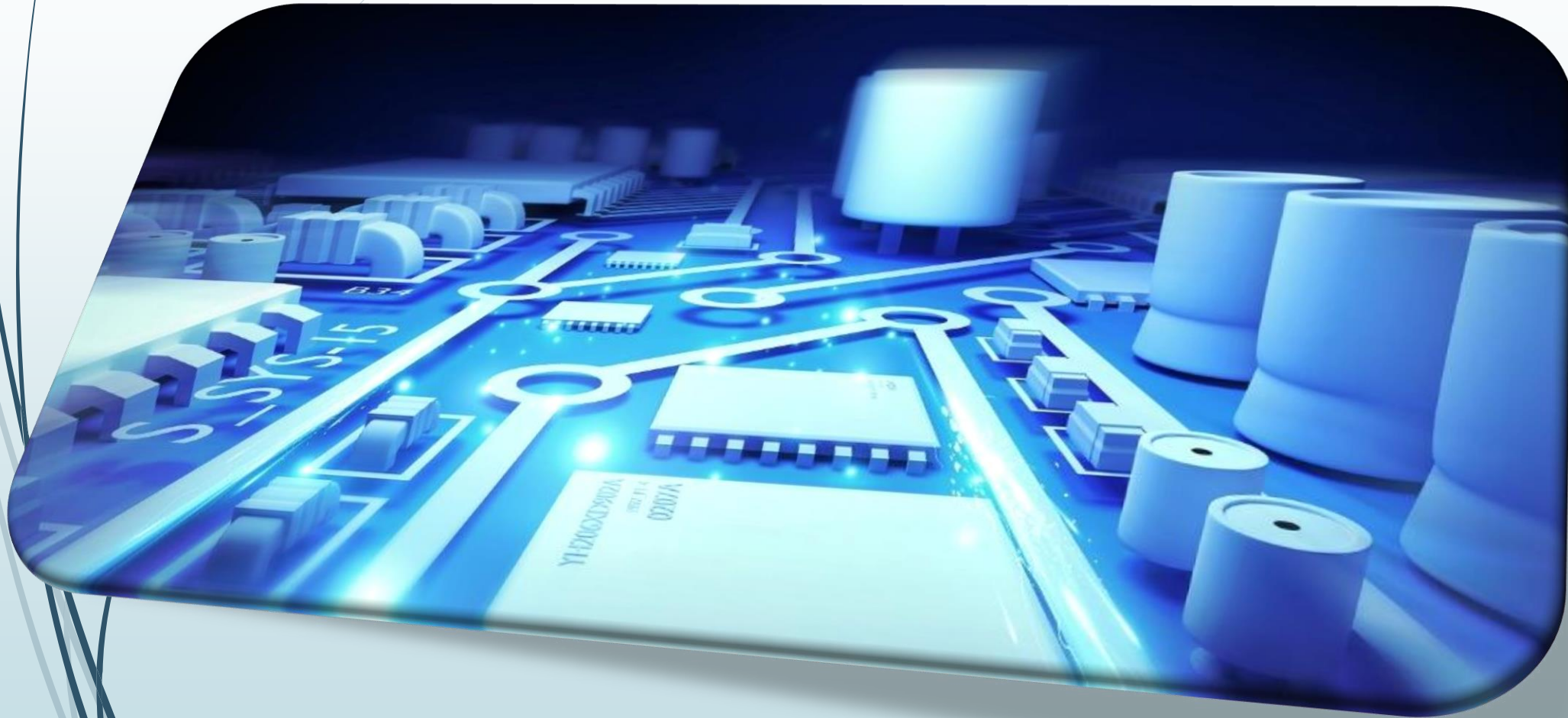
רישיון בודק סוג 3 - 1004118

רישיון מהנדס חשמל - 978875

משואות יצחק - ד.נ שדה גת 79858, 050-5201627

Ronisc2959@gmail.com

פתיחה

הכרות וחשיפה – קצת על עצמי

בדיקות חשמל – בודק 3

- ✓ בדיקת מתקן חשמל באתר בניה מתח נמוך וגבוה, טרם טופס 4 – ומתן היתר חיבור לחח"י.
- ✓ בדיקת מתקן תקופתי בהתאם לדרישות רישוי עסקים.
- ✓ בדיקות תקופתיות למערכות מוסדיות של הגנה בפני התחשמלות (משרד החינוך/ ביטחון / ממשלה).
- ✓ בדיקות תרמיות למכונות חשמל ולוחות תעשייתיים
- ✓ איתור פריצות בכבלי הזנה ראשיים.
- ✓ ניתוח איכות החשמל – איתור תופעות מעבר ופגיעה בציוד רגיש.

יעוץ משפטי – חוות דעת מומחה – מכון התקנים

- ✓ חוות דעת מקצועית על ביצוע לקוי של מתקן חשמל לחוק ולדרישות התקן .
- ✓ חוות דעת מקצועית תאונות חשמל ושריפות.

הנדסת חשמל – תכנון ופיקוח – מהנדס חשמל

- ✓ תכנון מתקני חשמל במתח נמוך וגבוה לשוק הפרטי והתעשייתי – התמחות בגיבוי גנרציה ומערכות החלפה.
- ✓ פיקוח הנדסי על פרויקט בנייה בתחום החשמל – בקרה על יישום ביצוע מול תכנון ומתן פתרונות הנדסיים.
- ✓ בקרה הנדסית ואיתור ליקויים במתקן קיים ומתן חוות דעת מקצועית.

הדרכות מקצועיות – מרצה

- ✓ בטיחות בחשמל
- ✓ אחזקה מונעת למתקני חשמל

נושאים מרכזיים בהרצאה – חלק 1

תכנון התייעלות הנדסית

פתיחה והכרות

יעוץ הנדסי
סקר אנרגיה

הקמת תחנת כוח פרטית – פיתוח משק האנרגיה

Data Center

גז טבעי

אבוקדו הזהב

נושאים מרכזיים בהרצאה – חלק 2

בדיקות מתקני חשמל תעשייתיים

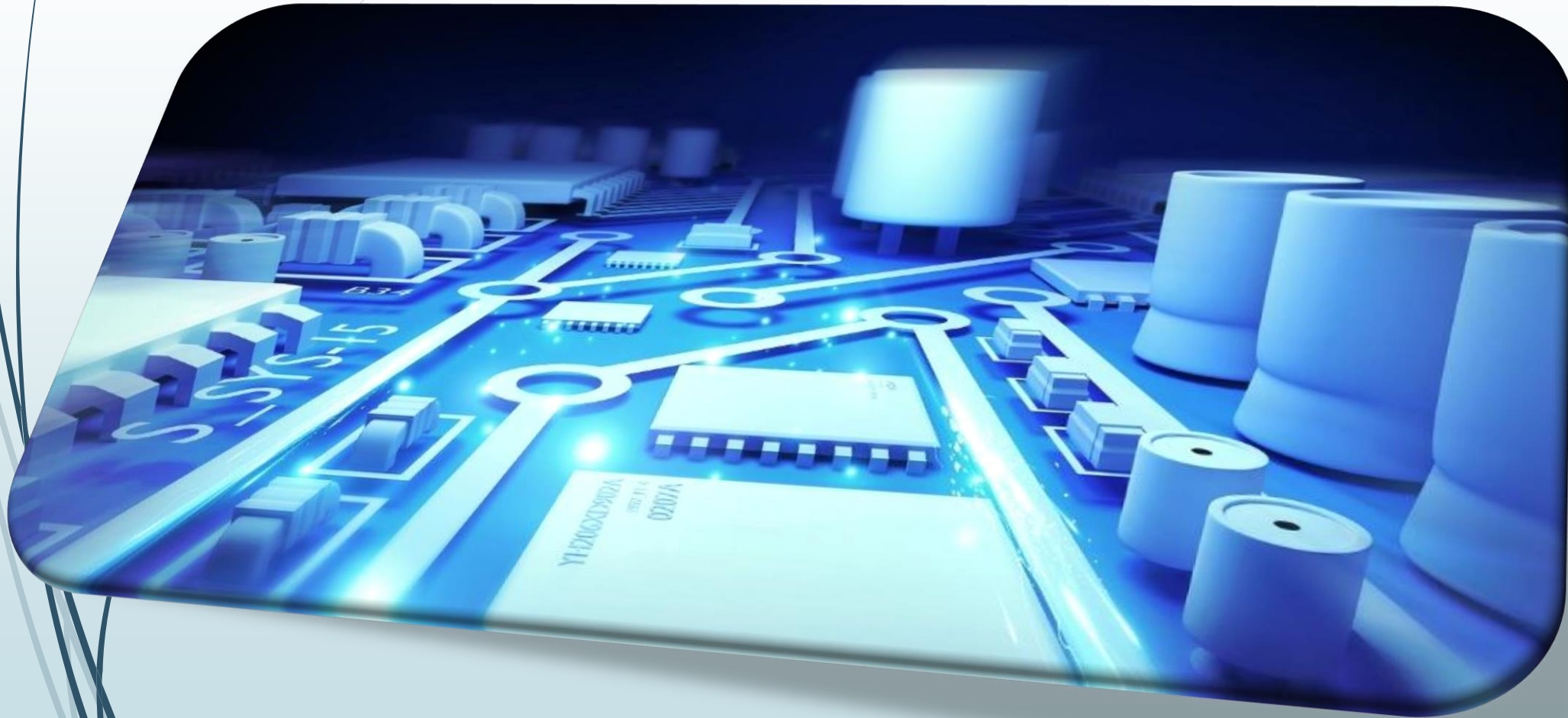
מיקוד בעמדות טעינה לרכב חשמלי ואגירה

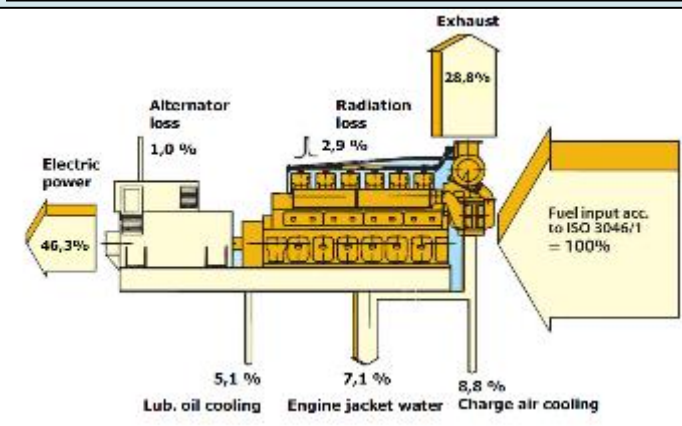
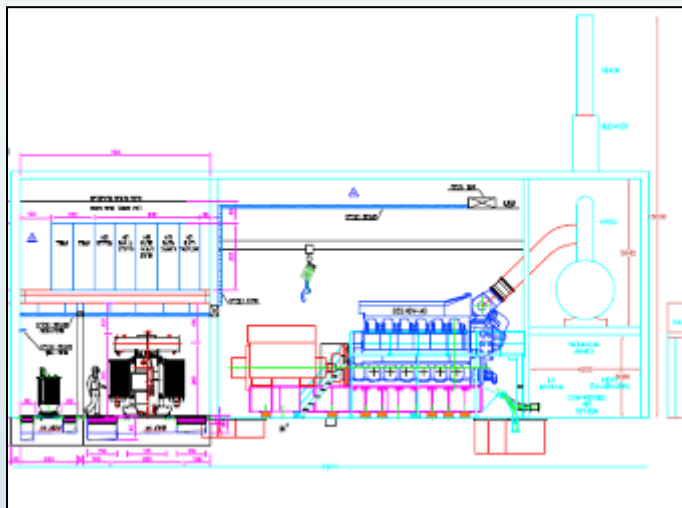
תכנון לוחות חשמל לפי תקן 61439

חלק 1 – אנרגיות מתחדשות

מהפכת יצור האנרגיה - בישראל

מהפכת אנרגיות מתחדשות (סולרי ורוח) – בשילוב אגירה

סוג השימוש/שטח	GW	TWh
גגות מבנים	8	15
חזיתות מבנים	4	3
מאגרי מים	3	4
איזורי תעשייה	2	3
חניות	1	2
כבישים	2	4

מאגר נבטים – תחנה ליצור PV על מאגר מים לחשקיה

טכנולוגיות לאגירת חשמל הן זמינות, יעילות ומסחריות בהיקפים גדולים

Germany, 90 MW, 2016

Hornsedale Australia, 100 MW, 2017

Korea, 150 MW, 2018

China, 200 MW flow batteries ,
2017

תשלום חודשי קבוע - 179.52 ש"ח (לא כולל מע"מ)
208.24 ש"ח (כולל מע"מ בשיעור 16%)

הגדרת שעות הצריכה ומחירי הקוט"ש

שעות הפסגה שעות הגבע שעות השפל

תשלום חודשי קבוע - 292.77 ש"ח (לא כולל מע"מ)
339.61 ש"ח (כולל מע"מ בשיעור 16%)

הגדרת שעות הצריכה ומחירי הקוט"ש

שעות הפסגה שעות הגבע שעות השפל

מדינות רבות יגיעו ל-50% ומעלה מתחדשות ב-2030 ול-100% ב-2050

גיבוש אסטרטגיה לכלכלה דלת זיהום, יעילה ומשגשגת

מדינה	יעד ל-2030	יעד ל-2050
הוואי	40%	100% עד 2045
גרמניה	55-60%	100%
יוון	64%	-
איטליה	55%	-
אוסטריה	100%	100%
דנמרק	100%	100%
פורטוגל	80%	100%
ספרד	74%	100%
אירלנד	70%	-
שבדיה	100% עד 2040	
הולנד	16-27%	"כמעט" 100%
ברזיל	87%	-
בליז	85%	100%
גואטמלה	80%	100%
קולומביה	70%	100%
ניו יורק	70%	100%
קליפורניה	60%	100% עד 2045
מרוקו	52%	100%
סין	35%	-
מצרים	42%	-
ישראל	30%	-

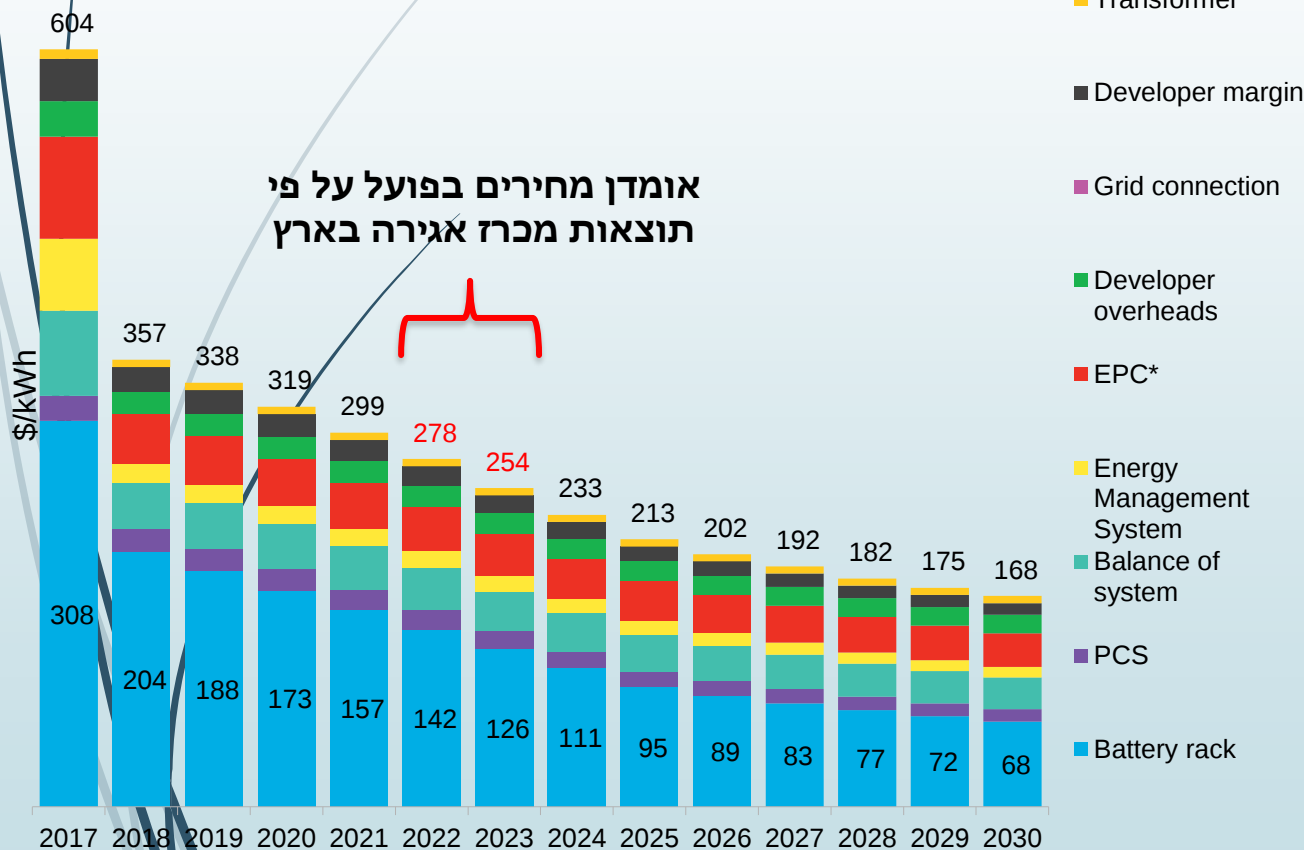

אנרגיה סולארית עם אגירה זולה מאנרגיה קונבנציונאלית

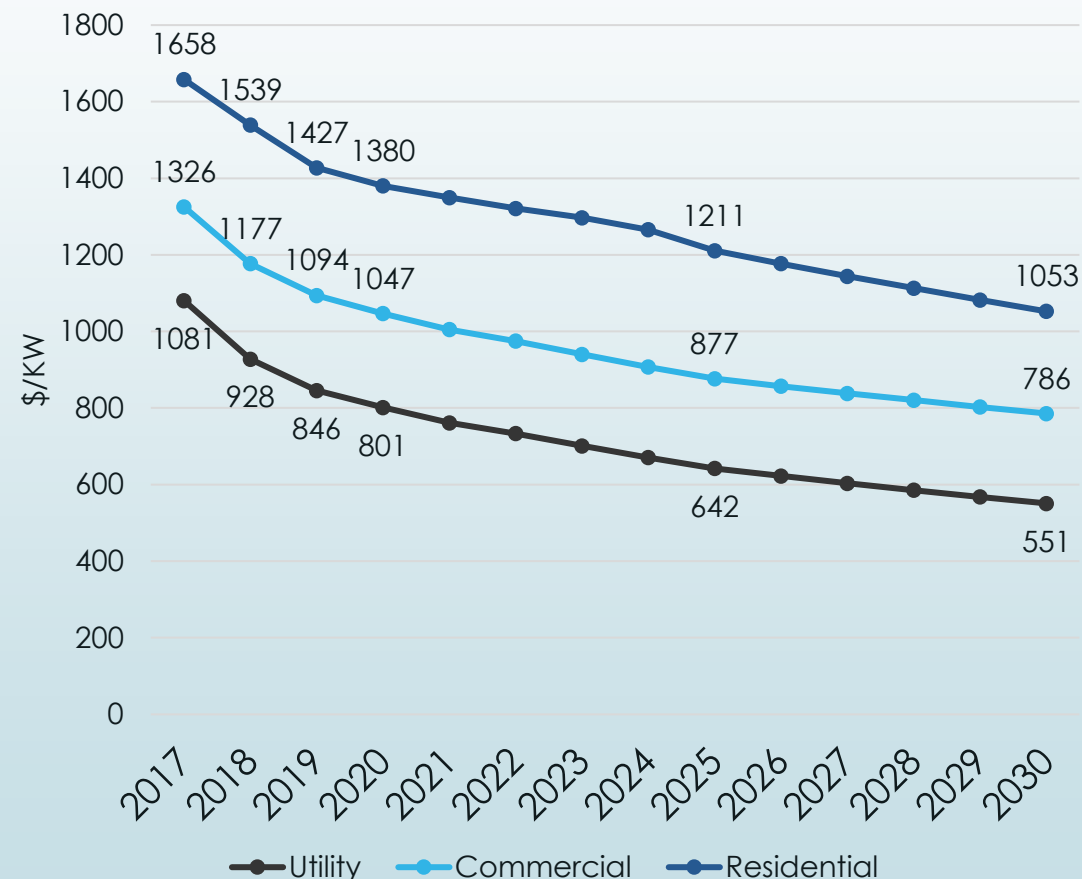
תוצאות מכרז האגירה של 19.9 אג' לקוט"ש זולות בכ-7 אג' מתעריף הייצור הממוצע במשק

Battery storage costs, Bloomberg 2019

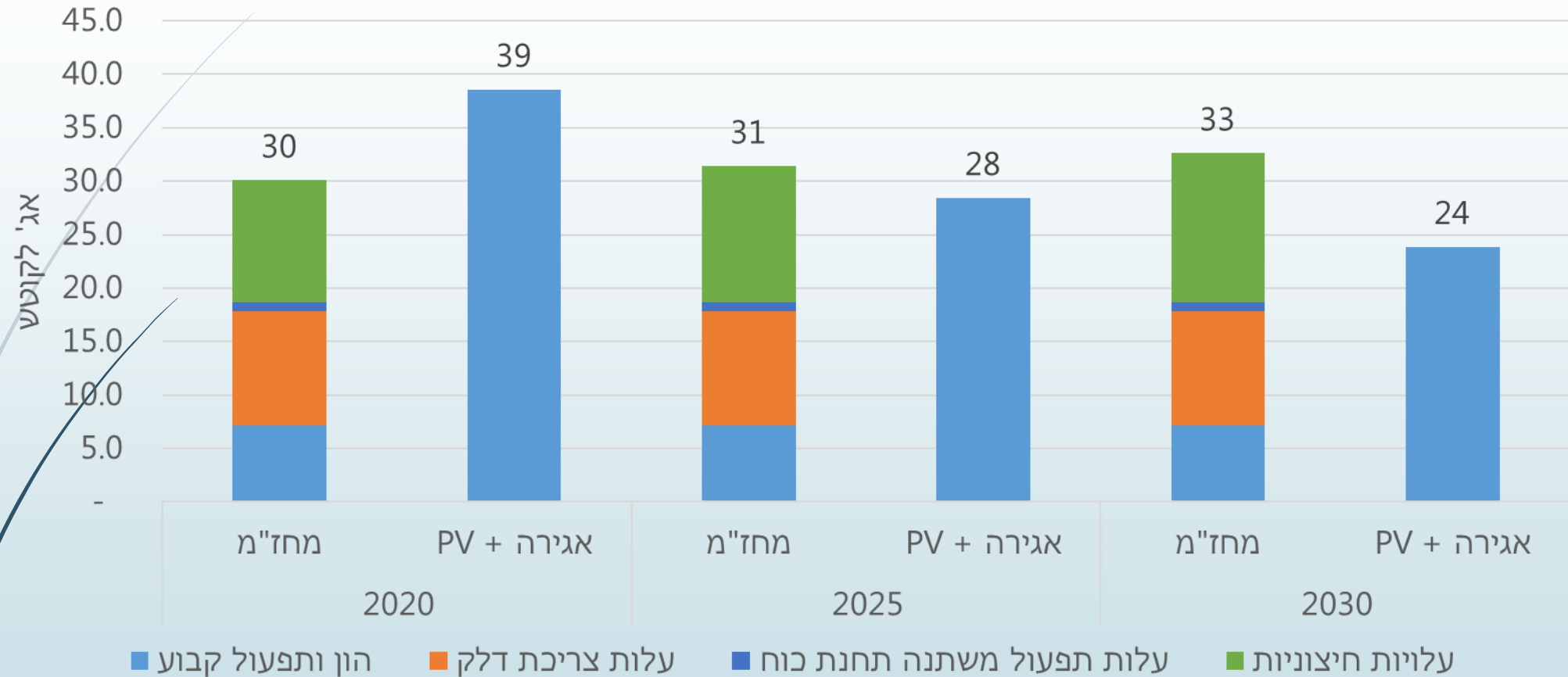
אומדן מחירים בפועל על פי תוצאות מכרז אגירה בארץ

PV system cost, Bloomberg 2019

בעשור הנוכחי כבר לא יהיה כדאי להקים מחז"מים חדשים

מחז"מ הפועל ב-70% עומס
כ-13 שעות אגירה אפקטיביות ובנוסף עוד כ-5 שעות ייצור סולארי

תוצאות האמת בישראל למכרז אגירה בשילוב סולארי הן 19.9 אג' לקוט"ש

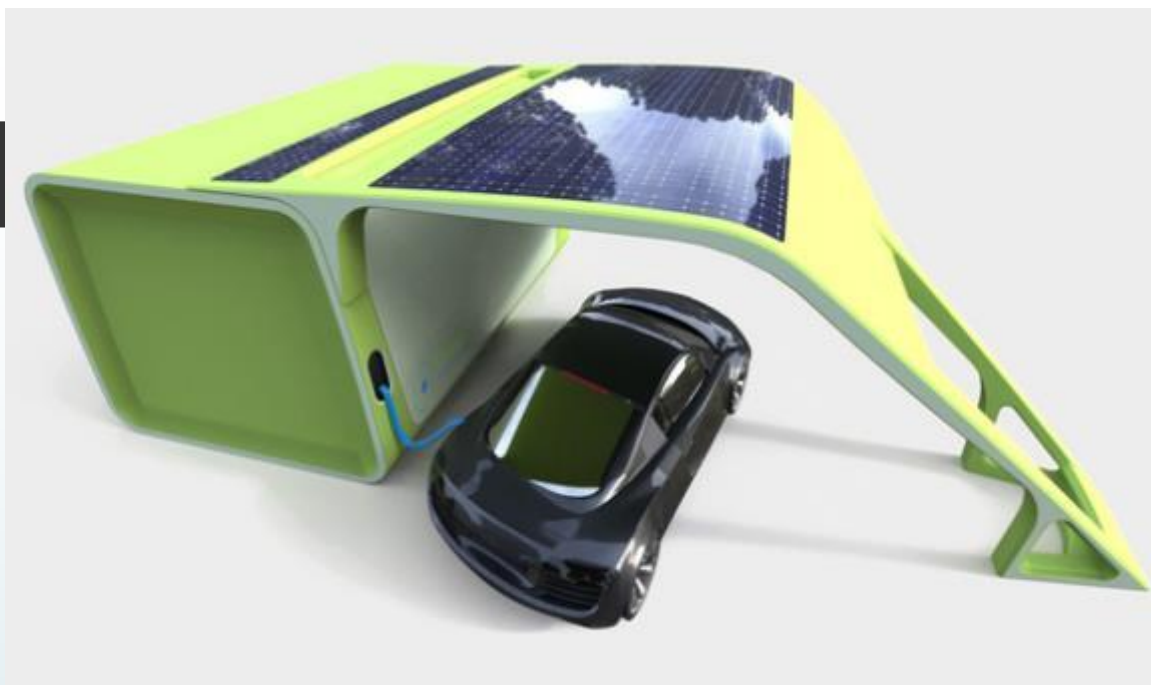
מהפכת הרכב החשמלי – בישראל

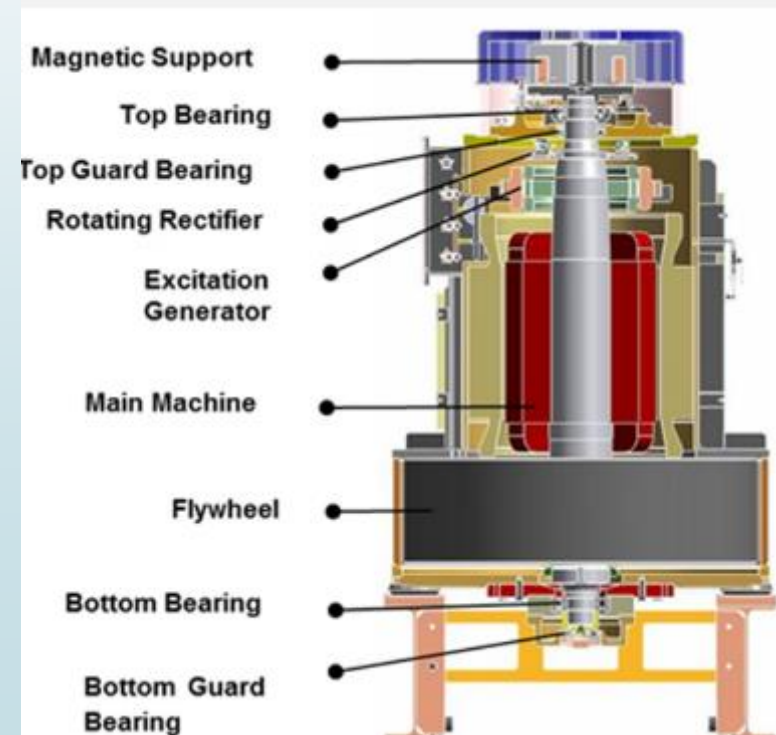
רכב	הספק טעינה (KW) מקסימלי	מהירות טעינה (קילומטר בשעה)
אאודי אי-טרון e- (Iron)	155	590
אם ג'י MG ZS EV	50	260
ב.מ.וו i3	50	270
טסלה מודל 3	170	630
טסלה מודל 3 Long Range	250	900
טסלה מודל 3 Performance	250	900
טסלה מודל S	250	1010
טסלה מודל X	250	860
יגואר I-Pace	104	350
מיני	50	270
מרצדס EQA	100	420
מרצדס EQC	112	440
ניסאן לף	50	230
פיג'ו e208	100	370
פיג'ו e2008	100	330

טעינה סופר (DC) מהירה	טעינה (DC) מהירה	Level 2 (AC)	Level 1 (AC)	
150 – 350 KW	50 KW	7 – 22 KW	2.4 – 3.7 KW	הספק חשמל
10 – 40 דקות	20 – 60 דקות	1 – 5 שעות	5 – 16 שעות	זמן טעינה
ק"מ 1000+	ק"מ 250 – 500	ק"מ 30 – 120	ק"מ 10 – 20	טווח נסיעה
כבישים מהירים, לוגיסטיקה מסחרית	חניוני רכבת, בין עירוניים, חניונים מסחריים	פרטי, חניונים ציבוריים, מקומות עבודה	פרטי	שימוש

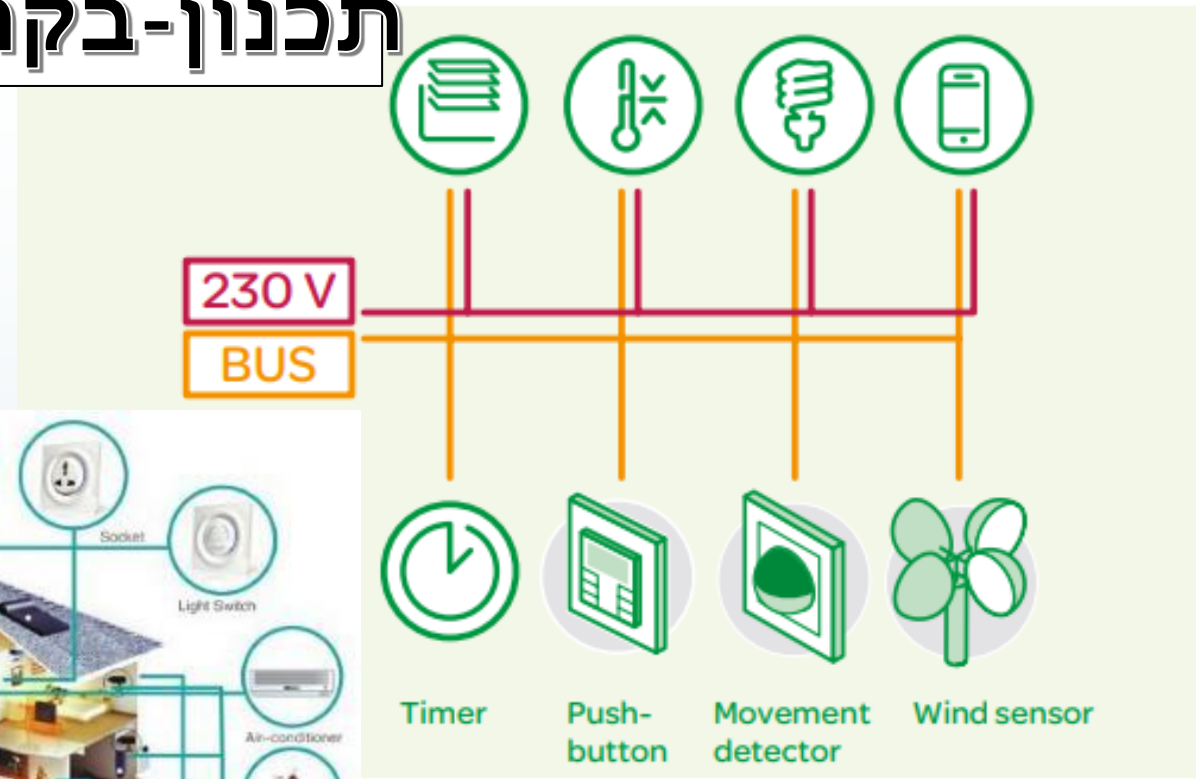

Flywheel – העתיד כבר כאן ?

גלגל התנופה Flywheel מהווה את מאגר האנרגיה של המערכת לזמן הפסקת חשמל. הוא ניצב אנכית על מסבים בעלי תמיכה מגנטית. משקל גלגל התנופה כחמישה טון והוא סובב במהירות של 3,300 סל"ד. גלגל התנופה מותקן בכלוב מלא בגז הליום להקטנת החיכוך, ומספק אנרגיה של 16 MW לשנייה או 1,600 kW למשך 10 שניות.

תכנון-בקרה ובית חכם

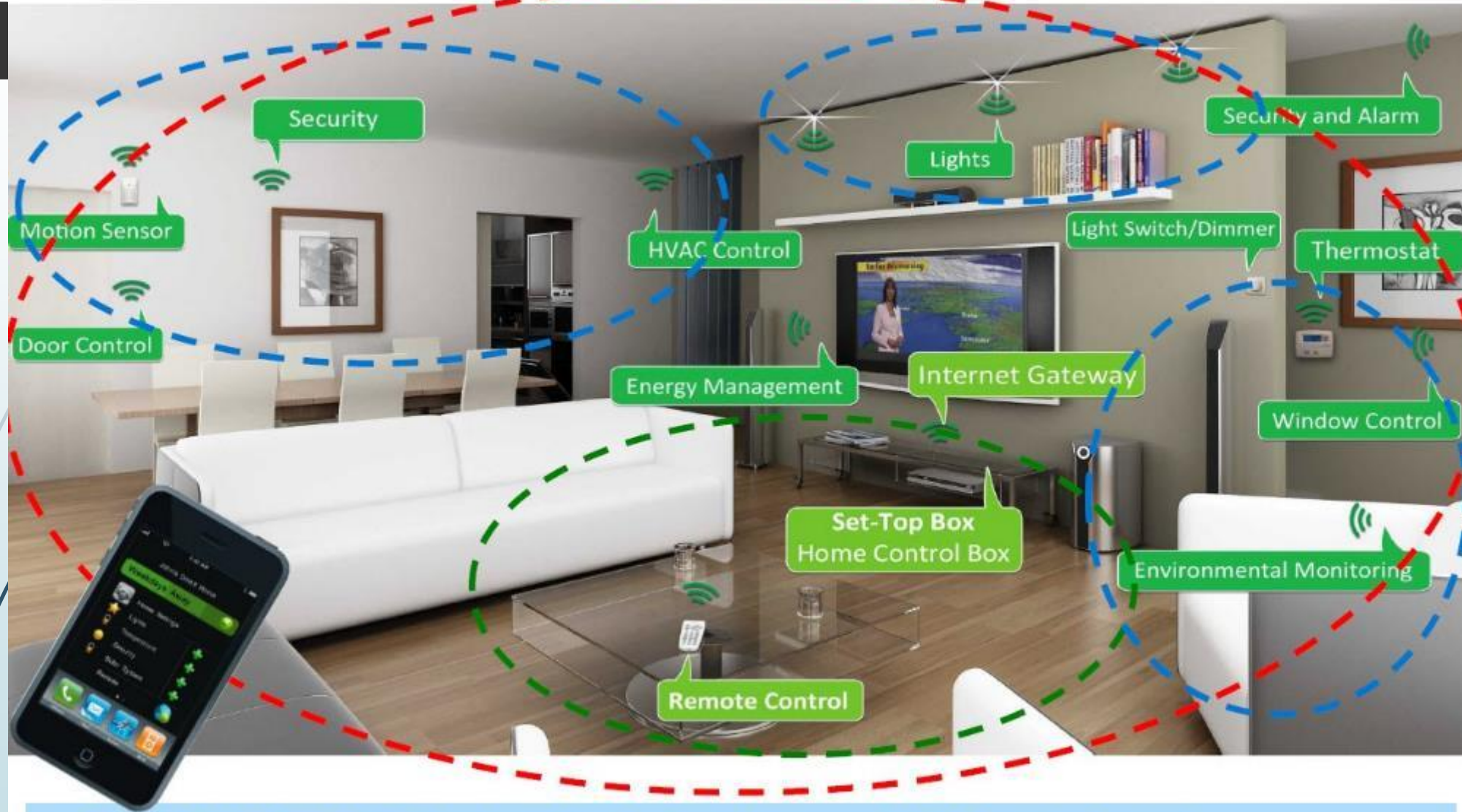

יקר מאוד בהתקנה- אך החזר השקעה בעתיד
למערכת Coolmaster מומלץ לכל הפחות
המיזוג (צרכן חשמל עיקרי בבית ודוד מים חמים)

Smart Homes: Three Phases

בית חכם – פרוטוקול תקשורת

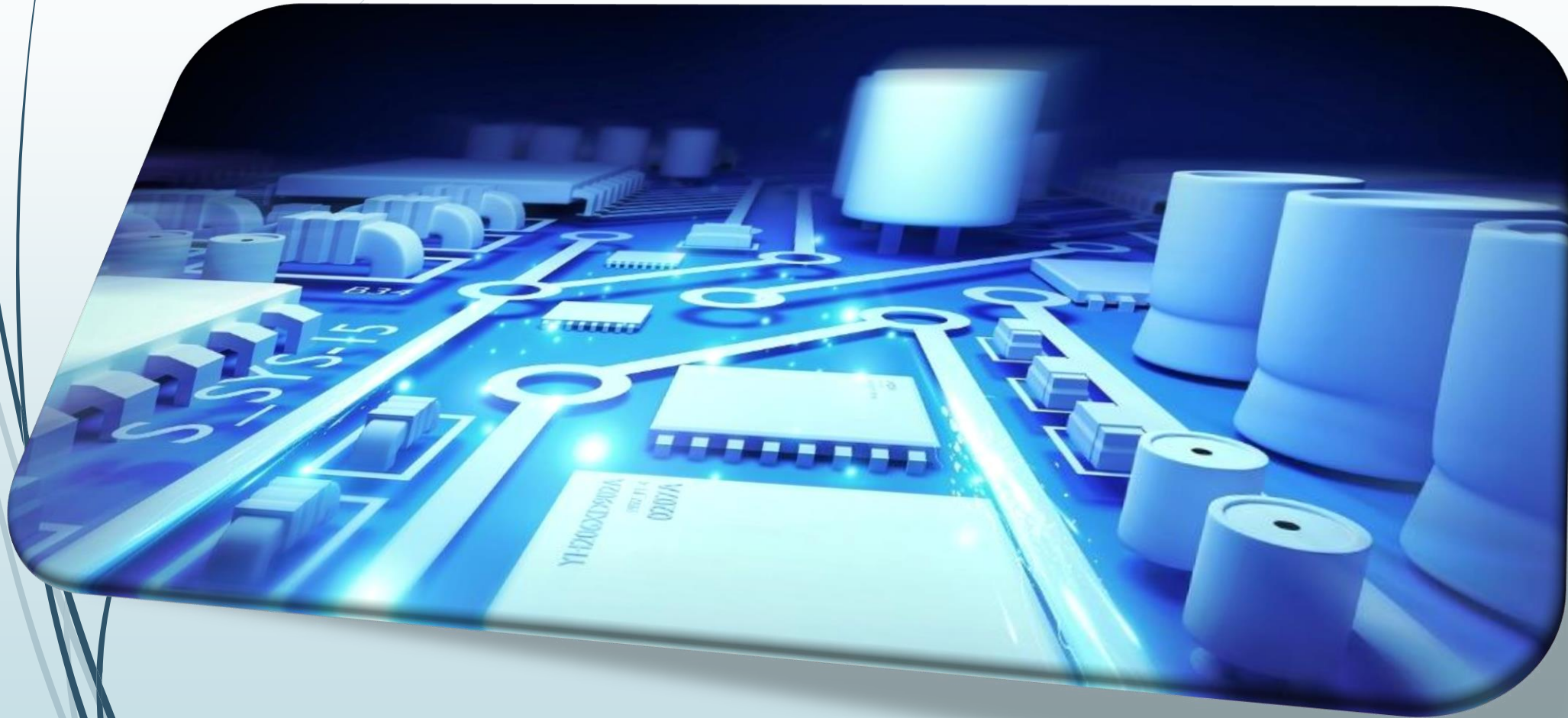

- Phase 1 (2012-2015): ZigBee based Set-Top Box/Gateway with RF Remote Control
- Phase 2 (2013-2018): Security, Home Care and Energy Management connecting
- Phase 3 (2015-2020): Integrated environmental awareness, comfortable, safe and secure

וראו איילת השחר שבקע אורה... בתחילה קמעה קמעה כל מה שהיא הולכת
היא רבה והולכת (תלמוד ירושלמי, מסכת ברכות פרק א דף ב טור ג).

הקמת ת.כ פרטית

תחנת יצור חשמל בגז טבעי

מבנה- מודולרי חיצוני

תוספת קוגנרציה / טריגנרציה

צ'לר ספיגה

משאבות חום

קוגנרציה / טריגנרציה

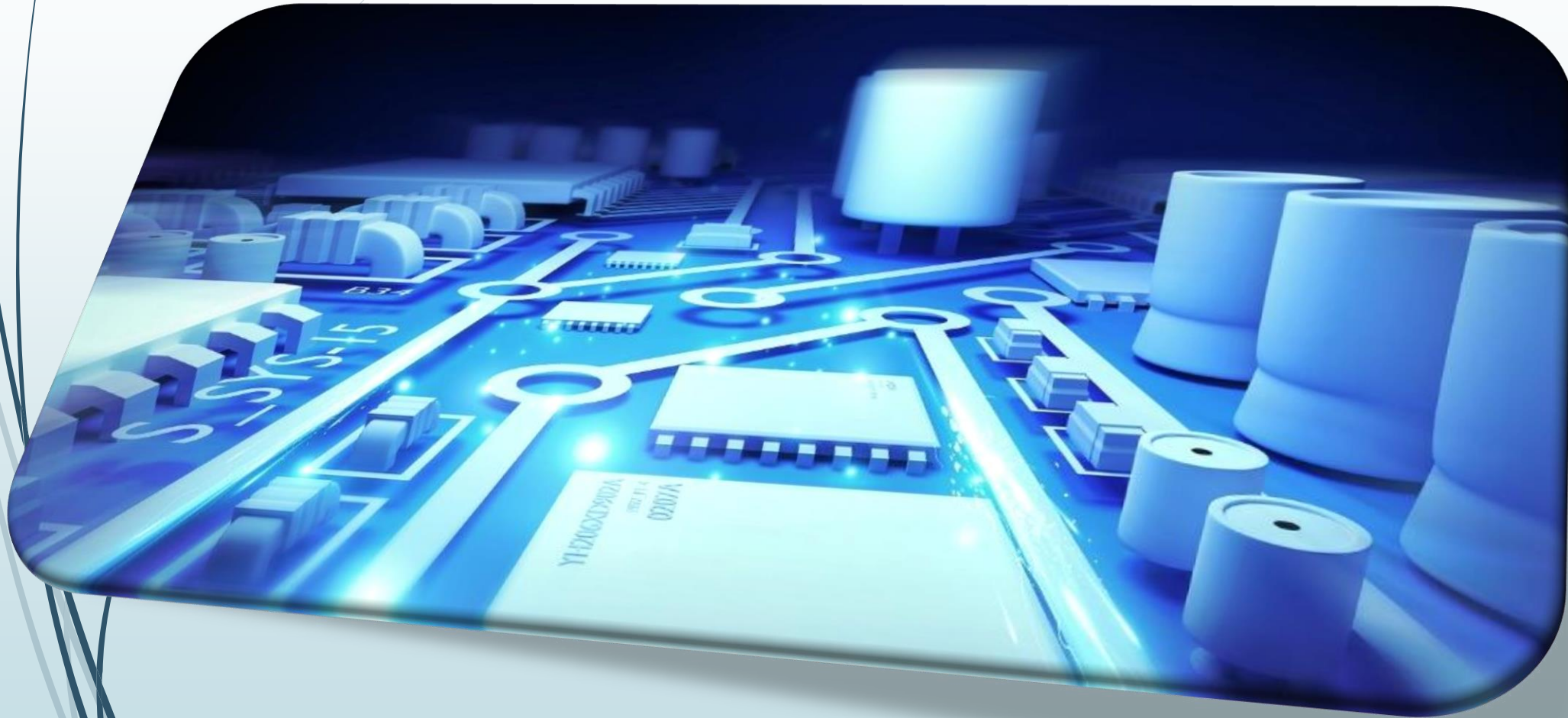
תוצרה מסורתית בתוך מבנה – משיקולי תפעול ותחזוקה בכל מז"א

תחשוב הכי רחוק... מה אפשר לעשות עם האנרגיה ? שהיא שלך ?

הקמת מרכז מחשוב Data Center

הרעיון ההנדסי - מרכז Data Center

מתקן שבו מותקנים השרתים, ציוד תקשורת והאחסון אשר עליהם מופעלות מערכות טכנולוגיות (מערכות IT) שונות. דוגמא: Gmail, פייסבוק, Ynet, מערכות ייצור ועוד

שוק ה- DATA CENTER

שוק בעליה

- MED1 בתפוסה מלאה
- SDS השכירה עוד לפני הפתיחה את כל השטח למייקרוסופט
- DC בינת בירושלים מלא ונבנה DC חדש בימים אלו

פוטנציאל עתידי

- חברות רבות (כולל ביטחוניות) מחפשות שטחי DC במידי
- חברות ענן (AWS, Google Cloud, Azure)
- חברות במשק (משטראוס דרך הפניקס ביטוח ועד מלונות דן)

דוגמא חיה

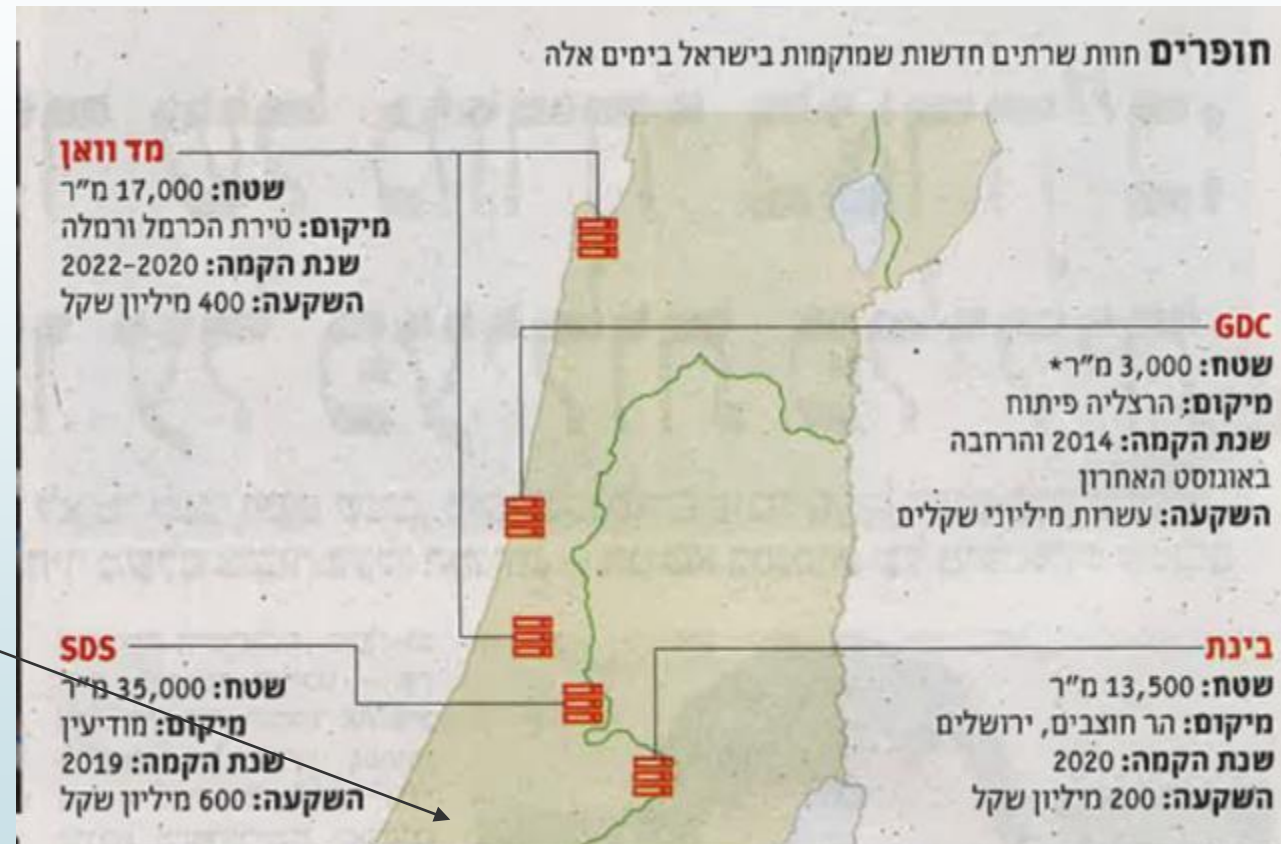
- מכרז נימבוס (הקמת DC וענן לשירותי ממשלה):
<https://www.themarket.com/technation/1.7688500>
מסמכי מכרז באתר הממשלתי

מפת Data Center

פיתוחים 2021-2022

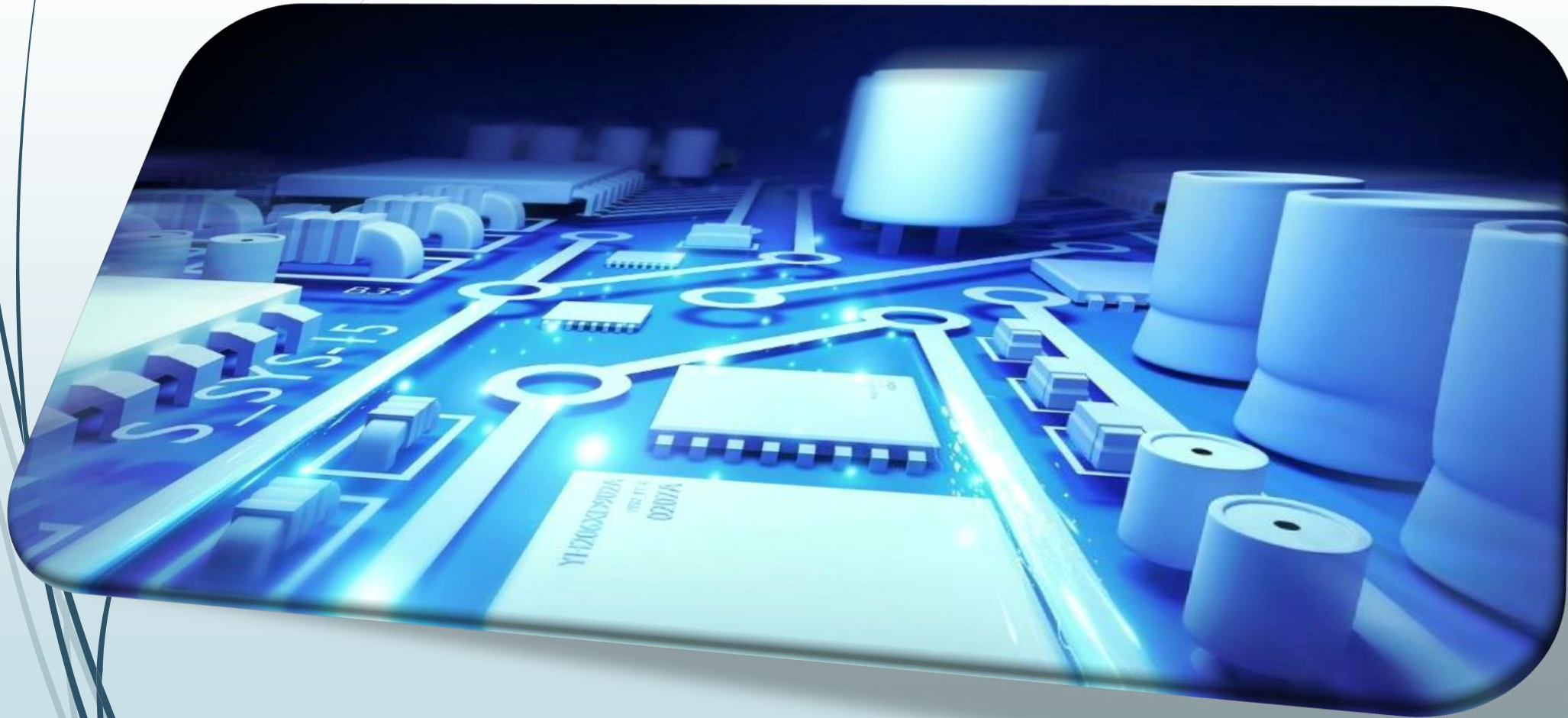
כוכב חדש
האמנם

בינואר 2020 - הודיעו שתי מתחרות של מיקרוסופט - [אמזון](#) ו[אורקל](#) - על הקמת תשתיות לדטה סנטר בישראל (צפי השקעות ראשוני 450mD). גם הן לא פרסמו כל התייחסות למכרז הענן הממשלתי ולא ציינו האם הן מתכוונות להתמודד במסגרתו.

הקמת מרכז מחשוב

Data Center

מה נדרש כדי לבנות DATA CENTER -

- שטח (נדל"ן) < נדרש לסמן אפשרויות
- חיבור למקור חשמל < חיבור לגז טבעי יתרון
- ועצמאות
- חיבור למקור מים < קיים מאגר פרטי, קרבה למקורות.
- קישוריות < 2 עורקים קיימים
- אנרגיה < תחמ"ש זמורות קיים
- קירור (מיזוג) < קיימים צרכנים נוספים שיהנו מהיתירות לדוג' מרכז אריזה.
- עמידה בדרישות תקן < חלק מהסקר הנדסי
- מערכות בטיחות ואבטחה < לפי דרישות לקוח
- תוכנית רציפות מתקן < הקמת מערך אנרגיה עצמאי.
- תוכנית יעילות מתקן < חלק מהסקר אנרגיה
- מ"ר רצפת DC < המלצה על 5000 מ"ר
- כמות מסדים < לפי דרישות לקוח

עלויות

העלות נמדדת ע"פ מ"ר נטו למסד
העלות היא עבור DC ברמת יתירות
Tier3

העלות היא לממוצע מסד של 6KW

העלות בניה: 15,000 דולר למ"ר
(לא כולל עלות מתקן אנרגיה).

כל מסד מחושב כ- 3.8 מ"א

לדוגמא – עבור מתקן של 5MW:

- יהיו כ- 830 מסדים
- נדרש כ- 3160 מ"ר נטו למסדים
- נדרש כ- 3160 מ"ר לתשתיות

עלות הקמה כוללת של כ- 166 מ"ח

פוטנציאל הכנסות

ההשכרה היא עבור מ"ר לחודש
ההשכרה היא ע"פ הפרמטרים שצוינו
בעלויות (דגש על 6KW למסד)
ההשכרה היא ע"פ מודל אחזקה בלבד
וללא שירותי IT

צריכת החשמל משולמת ע"י הלקוח
(כולל PUE בהסכם החכירה)

עלות חודשית ללקוח – 800-1200 ₪

פוטנציאל כלל מתקני לשנה (ע"פ
מפתח של 800 ₪ למ"ר לחודש):

כ- 30 מ"ח לשנה

פרמטרים המשפיעים על עלויות הקמה

רשימה חלקית לפרמטרים המגדירים את עלות ההקמה

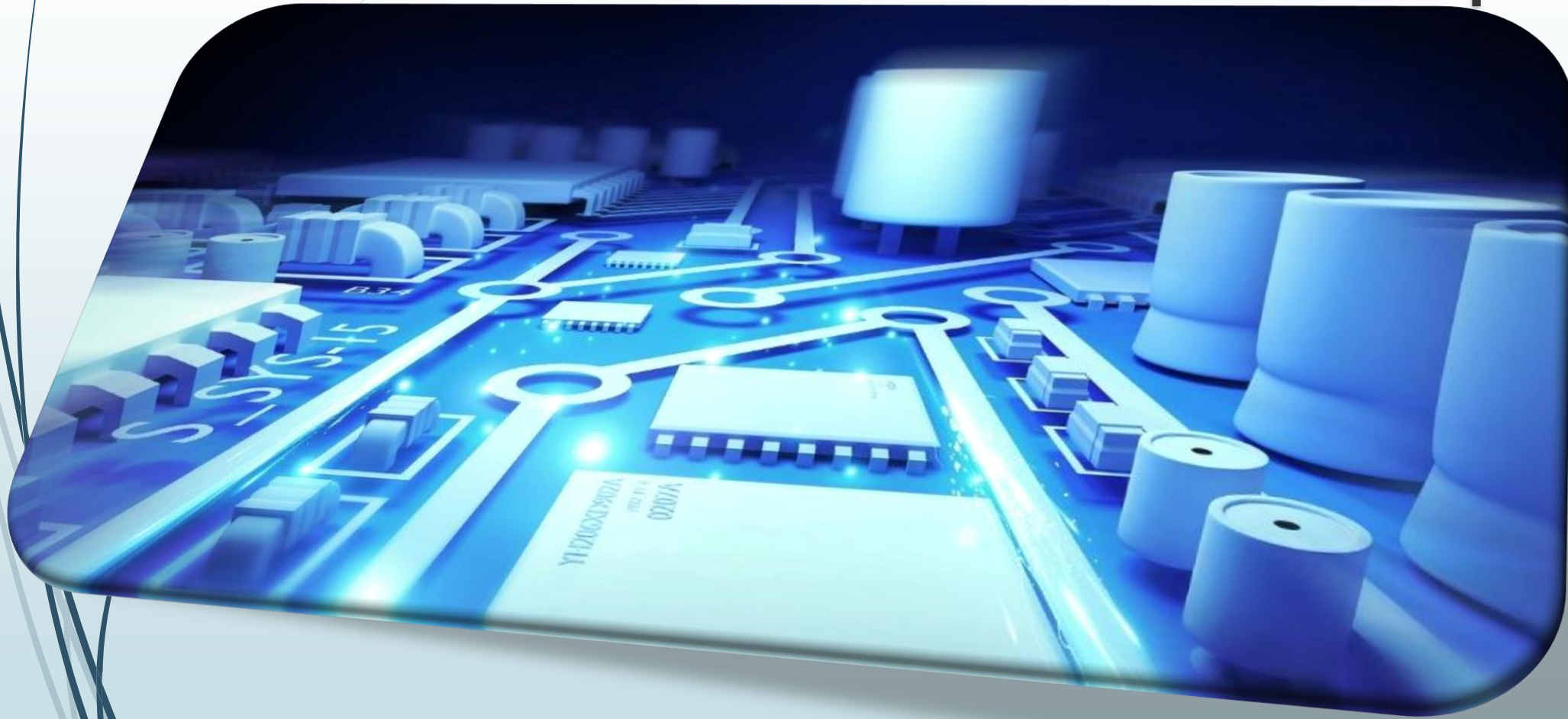
- בניין חדש או קיים
- רמת יתירות המתקן
- כמות אנרגיה למ"ר (מגדיר כמות ציוד מחשוב למ"ר)
- מרחק מתשתיות על (חשמל, מקורות, ספקי אינטרנט)
- איכות רכיבי אלקטרו-מכניקה (CAPEX Vs. OPEX)
- האם בונים שטח לגידול עתידי

פרמטרים המשפיעים על עלויות ניהול ותפעול

רשימה חלקית לפרמטרים המגדירים את עלות ניהול ותפעול המתקן

- איכות רכיבי אלקטרו-מכניקה (CAPEX Vs. OPEX)
- SLA לשמירת יתירות המתקן
- רמת השירות ללקוחות (אחזקת א"מ או גם תפעול IT)
- תהליכי שדרוג המתקן

פיתוח החקלאות עם משק האנרגיה

צרכנים תרמים - אופציונלי

פירות יבשים ותבלינים

קירור תוצרת חקלאית

צרכנים תרמים - אופציונלי

חקלאות טרופית וענף הפרחים

pw1998.en.alibaba.com

pw1998.en.alibaba.com

COP 23.9
Low Energy Consumption

Product Type	COP
Water source heat pump	1.3
Air source heat pump	1.9
Gas boiler	2.1
Electric boiler	3.7
Heat exchanger	3.9
Geothermal	4.8

Various products cost chart

צרכנים תרמים - אופציונלי

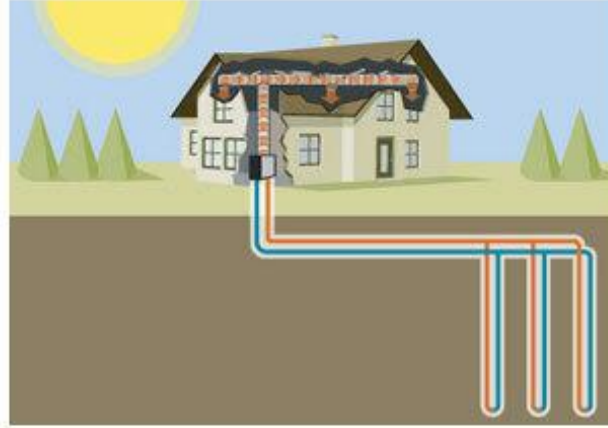

חקלאות בע"ח - לולים, רפת, דגים

צרכנים תרמים - אופציונלי

מאגר חום תת"ק - הידרו טרמי

צרכנים תרמים - אופציונלי

בריכת שחיה מחוממת כל השנה האמנם ?

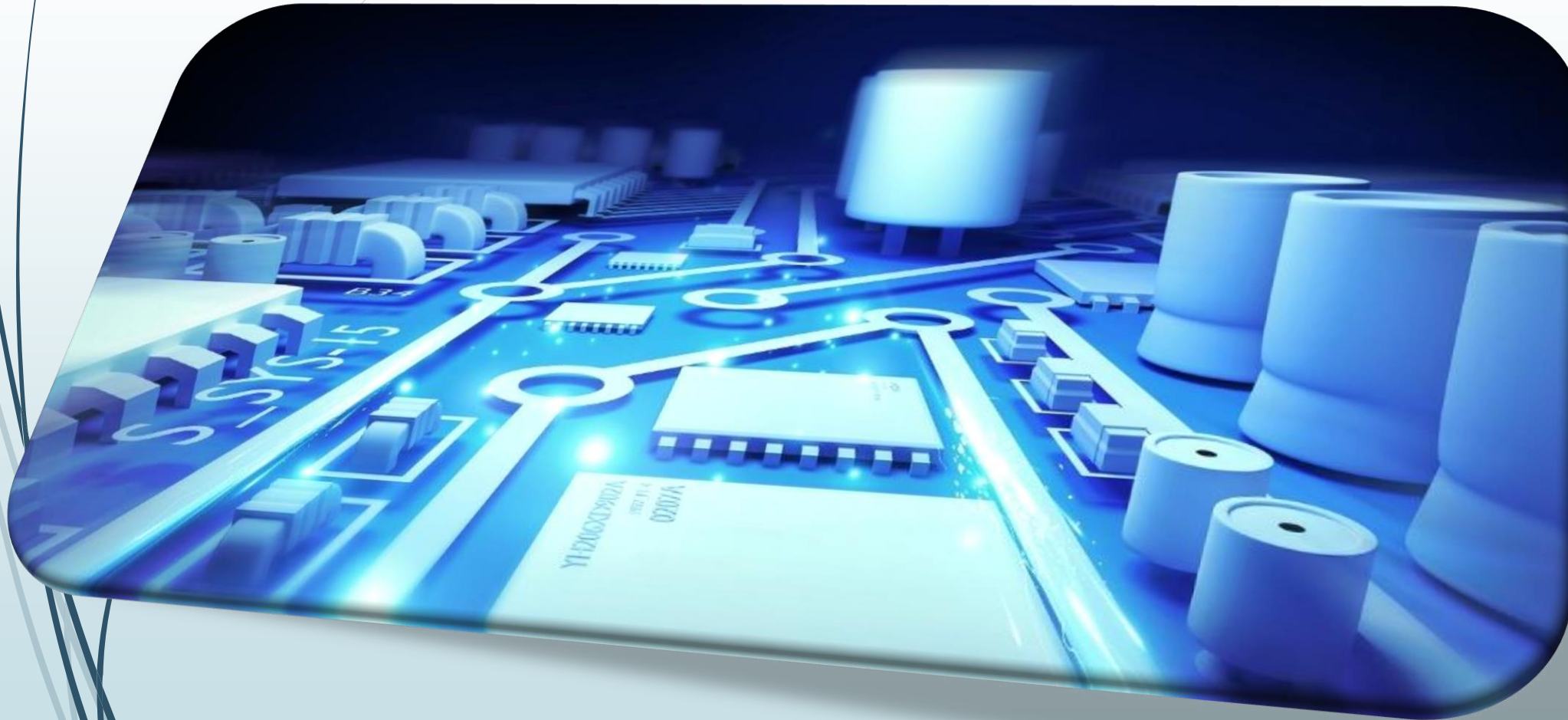

קדימה לעבודה

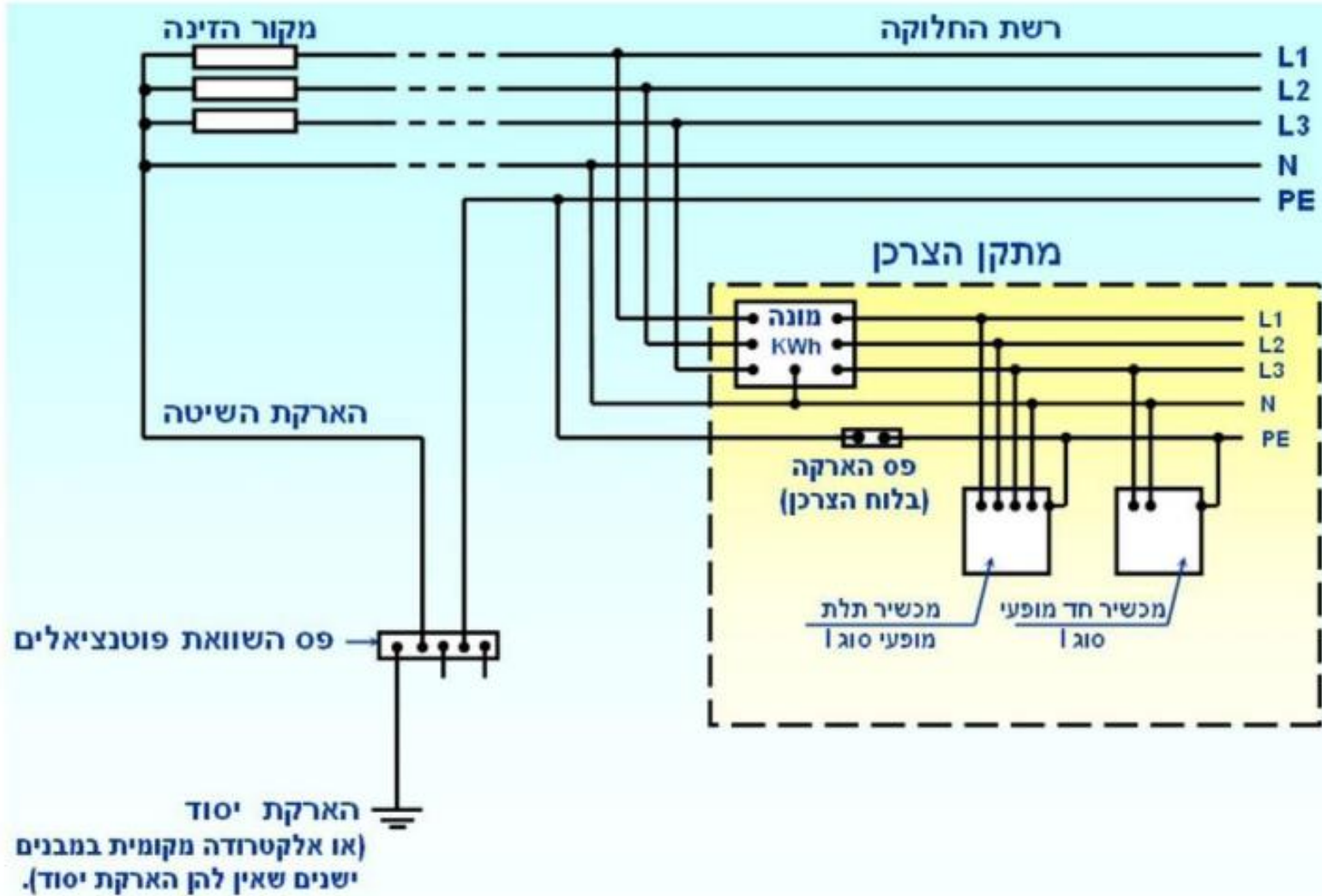
חלק 2

בדיקות יצור והרכבה של לוחות חשמל – חזרה למציאות החיים היום.

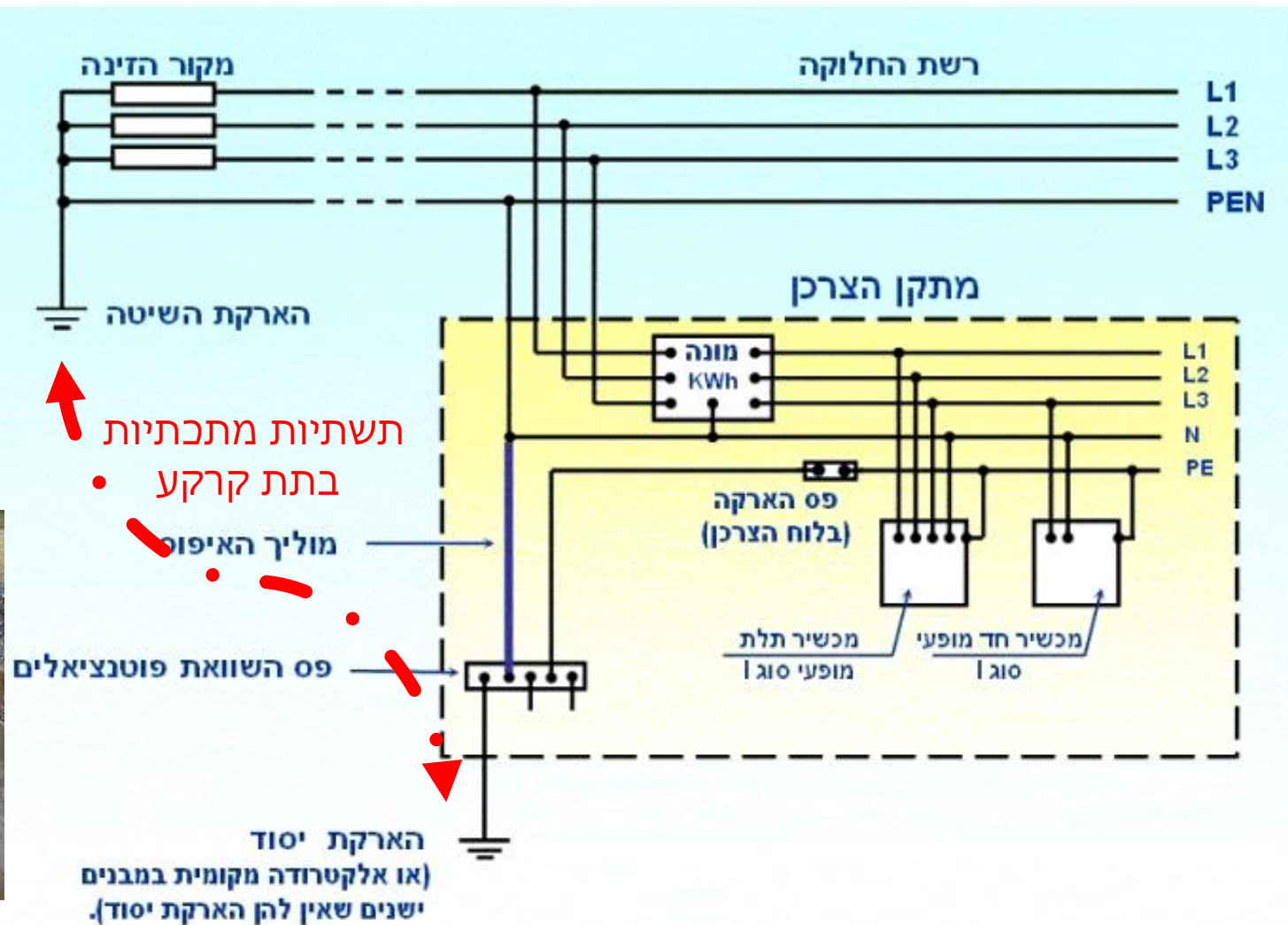
לפי תקן 2-61439

אתגר הנדסי לקיים תקנות החשמל – אמצעי הגנה בעת הנוכחית

איור מס' 10: איפוס TN-S (הפרדה מוחלטת בין אפס והארקה גם ברשת הזינה וגם במנתק הצריכה) (להמחשה בלבד).

אתגר הנדסי לקיים תקנות החשמל – אמצעי הגנה בעת הנוכחית

איור מס' 11: איפוס TN-C-S (מוליך משותף לאפס ולהארקה ברשת הזינה ומוליכים נפרדים במתקן הצריכה) (להמחשה בלבד).

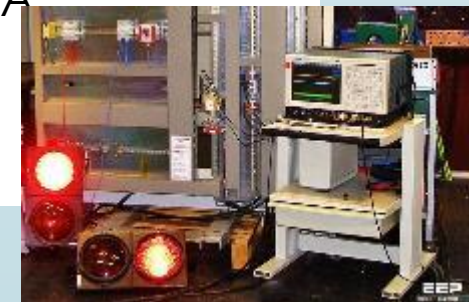
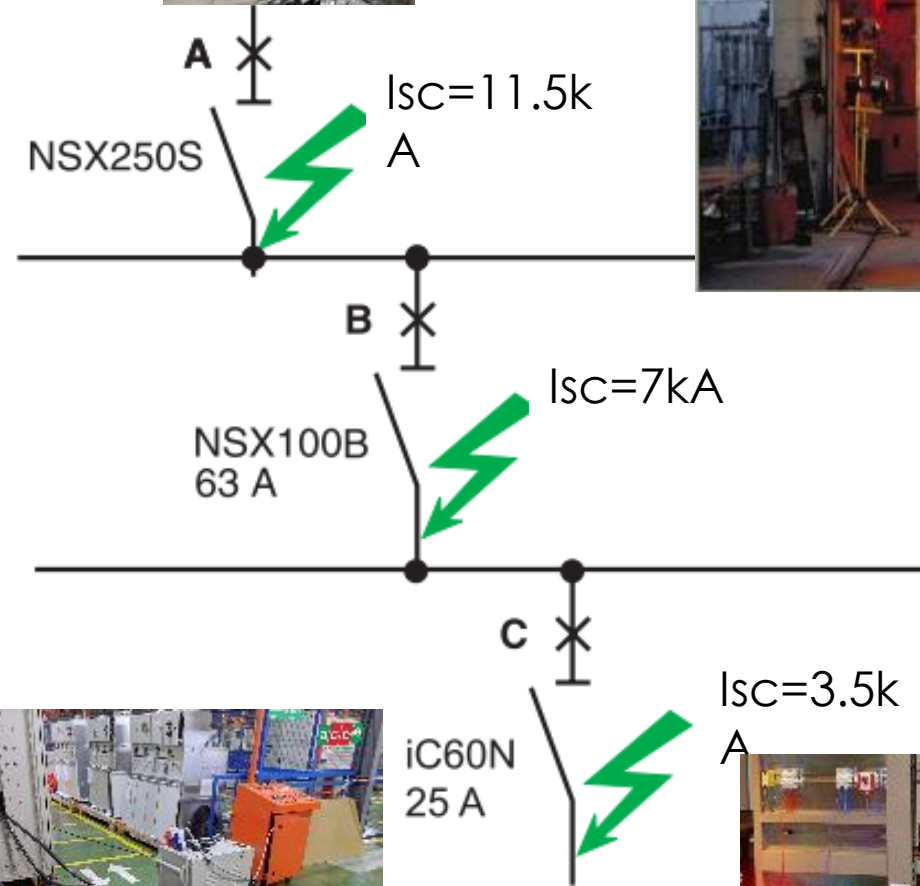
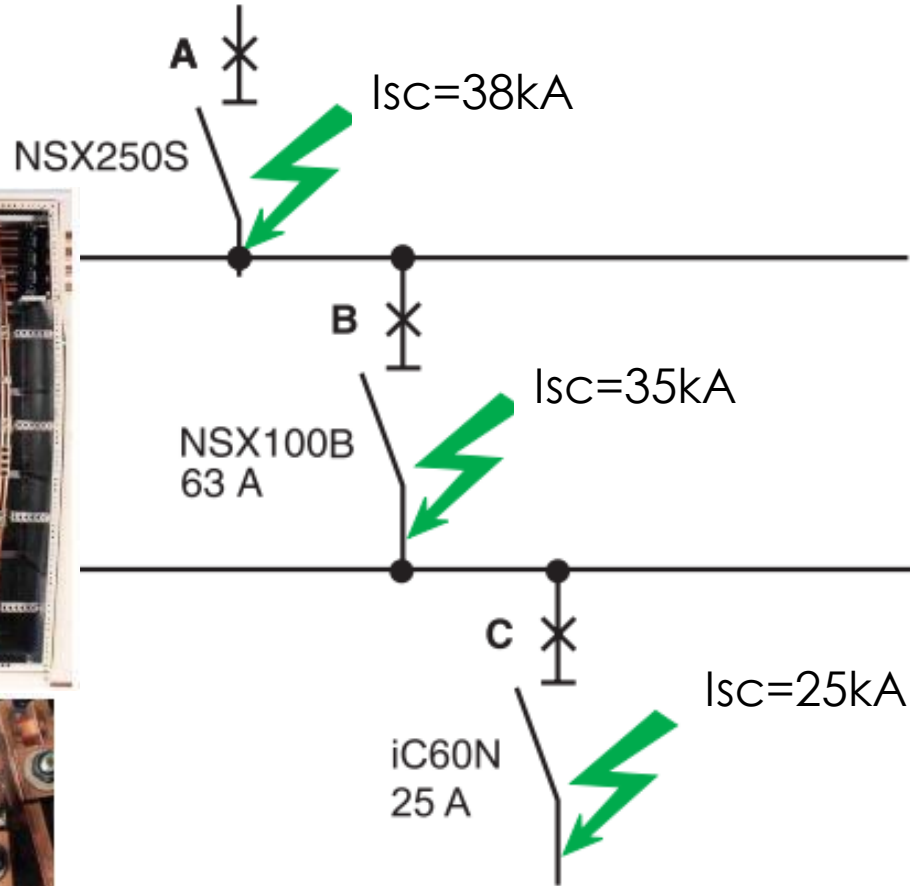
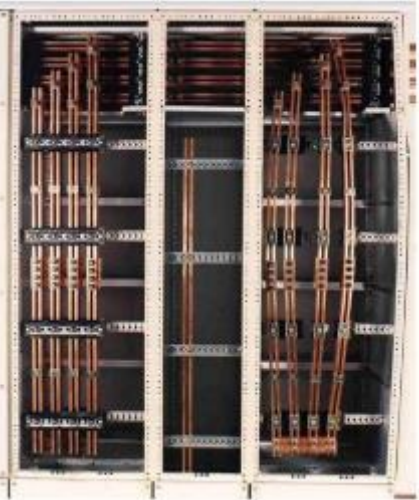
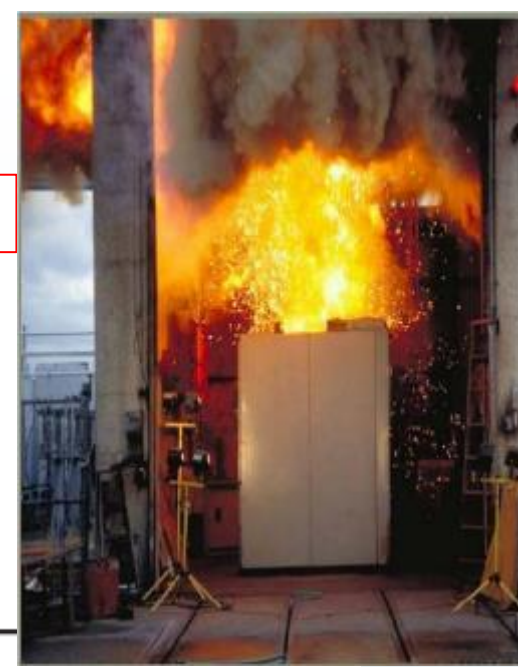
ניתוח הנדסי עצמת זרם הקצר הצפוי

1600kVA

315kVA

חלות תקן 61439 לוחות חשמל

ולראיה באו הצדדים על החתום במקום ובמועד הנקובים לעיל:
(בחתימת יד ובחותמת)

חתימת הקבלן:

חתימת הרשות:

אישור עורך הדין

אני הח"מ, _____, עו"ד, מ.ר., מאשרת בזה כי ביום _____ חופיעו
בפני במשרדי ברח' _____, מורגבי' _____, ת.ד. _____
/ המוכר לי אישית, שהנו מורשה החתימה של הקבלן ומוסמך לחייבו בחתימתו על
הסכם זה. הריני מאשר בחתימתי כי החתום בשם הקבלן הוזהר על ידי להצהיר את האמת וכי יהיה צמוי
לעונשים הקבועים בחוק, אם לא יעשה כן, ולאחר שהוזהרתי אותו כאמור חתם בפני על הצהרה זו.

עו"ד,

חתימה וחותמת

תאריך

עמוד 116 מתוך 127

בחתימתו על מסמך זה הרינו לאוור כי הבנו והסכמנו לכל האמור במסמכי הסכר
חתימת וחותמת המציע (בוטאגיד: ע"י סוכן החתימה של המציע, בצירוף חותמת ותאריך)

10.11.2 Circuits of ASSEMBLIES which are exempted from the verification of the short-circuit withstand strength

A verification of the short-circuit withstand strength is not required for the following:

- ASSEMBLIES having a rated short-time withstand current (see 5.3.4) or rated conditional short-circuit current (see 5.3.5) not exceeding 10 kA r.m.s;
- ASSEMBLIES, or circuits of ASSEMBLIES, protected by current-limiting devices having a cut-off current not exceeding 17 kA with the maximum allowable prospective short-circuit current at the terminals of the incoming circuit of the ASSEMBLY;
- Auxiliary circuits of ASSEMBLIES intended to be connected to transformers whose rated power does not exceed 10 kVA for a rated secondary voltage of not less than 110 V, or 1,6 kVA for a rated secondary voltage less than 110 V, and whose short-circuit impedance is not less than 4 %.

All other circuits shall be verified.

מכלולים מעגלים בלוחות אשר פטורים מאימות עמידה בזרם הקצר
במעבדה לכל הסיסטם, לפי הדרישות הבאות

10kA rms. עמידה לזרם קצר עד

17kA. עמידה לזרם קצר פיק עד

עד רמת מתח 10kVA: ג. מעגלי עזר המוזנים משנאי הספק הבא
במתח 1.6kVA לחלופין שנאי בהספק, ומעלה 110V במשני של
. ומעלה בלבד 4% Uk לשנאים 110V משני הנמוך מ

כל המעגלים האחרים יאומתו במבחן מעבדה – אב טיפוס

בניית לוח חדש

מס' הפירוש: 01-01-20

תאריך: 13.02.2020

המניה:

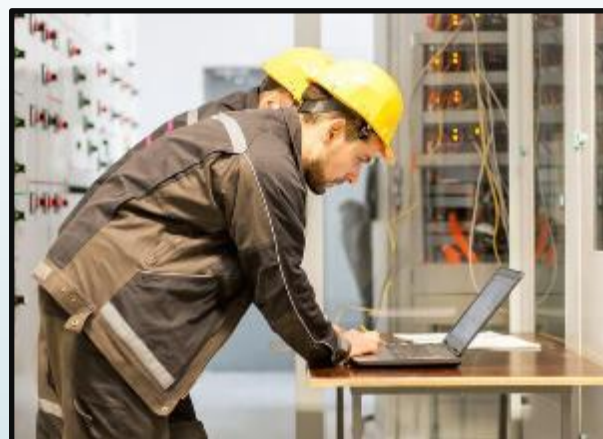
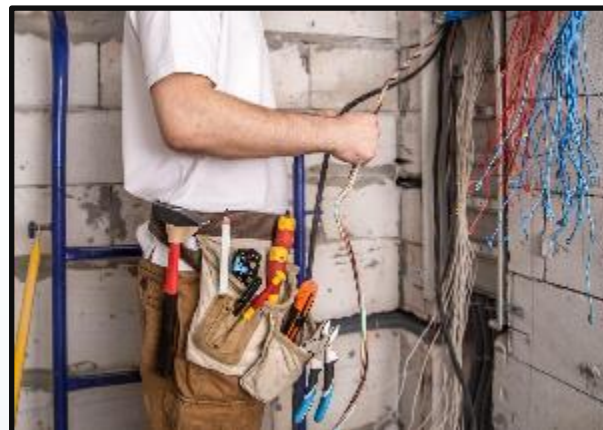
המניה הוא הנדסאי חשמל בעל רישיון "בדוק חשמל סוג 2".
המניה שסקת בבניית לוחות חשמל לזרם עד 250 אמפר בהתאם לנדרש בתקנות חוק החשמל ובתקן ישראלי רשמי ת"י 61439 - האם מותר לחשמלאי לבנות לוח שאינו לוח דירתי?

התשובה:

- בתקנה 1 "הגדרות" בתקנות החשמל (התקנת לוחות במתח עד 1000 וולט), תשנ"א-1991, נקבע:
"לוח" – מסד ותצויד החשמלי המורכב עליו להבטחת של מיתקן חשמל, לפיקוד ולפיקוח;
"מסד" – מבנה שעליו מורכב הצויד של הלוח";
- בתקנה 3 בתקנות החשמל (התקנת לוחות במתח עד 1000 וולט), תשנ"א-1991, נקבע:
(א) לוחות יתאימו לפחות לתקנים שיחולו עליהם במפורש בתקנות לפי חוק.
(ב) לוח יותכן בידי חשמלאי בלבד; לוח יותכן ויתוחזק בידי חשמלאי או בפקוחו";

3. מלבד הדרישות האמורות של תקנות החשמל, חלות על הלוח, כמוצר הדרישות המשגונות בתי"י 61439 על כל חלקיו. תקן זה הוא תקן רשמי. על פי סעיף 9 ברוק התקנים, תשי"ג-1953:
"א) (1) לא ייצר אדם מצרך, שמיפוט שלו נקבע כתקן רשמי, ולא ימכרו, ולא ייבאו ולא ייצאו, ולא ישתמש בו בכל עבודה שהיא, ולא יבצע עבודה שהכללים הטכניים של תחליכה נקבע כתקן רשמי, אלא אם התאימו המצרך או תהליך העבודה לדרישות התקן הרשמי, או אם נקבעה הוראה אחרת בהכרזה שבה הוכרו התקן כתקן רשמי";

- לאור האמור לעיל יש לוודא ש:
- הלוח יותכן בידי חשמלאי, בעל רישיון מתאים לגודל הלוח המתוכנן שנקבע על פי גודל המפסק הראשי של הלוח;
- הלוח יותקן על ידי חשמלאי, בעל רישיון מתאים לגודל הלוח שנקבע על פי גודל המפסק הראשי של הלוח, או בפקוחו;
- המסד של הלוח והאביזרים המורכבים עליו יתאימו לתקנים הרלבנטיים החלים עליהם;
- יובהר כי הרכבת הלוח כמוצר חייבת להתאים לכל דרישות התקן הרשמי ת"י 61439. האחריות על קיום דרישות התקן חלה על מייצר הלוח.

מורה נבוכים

סקר חוזה / תכנון לוח			
Description	Rated Value	Description	
מידע / נתון	ערך		
61439-2		מסד	Enclosure
לוח העמדה		סוג המעטפת	Type of enclosure
RAL7035	RAL	גון צבע , אלקטרוסטטי	Electrostatic color
RITTAL-VX		יצרן מקורי	Original Manufacturer
ן		דלתות	Doors
לא		פנלים	Panels
FORM - 2B	FORM	מידור	Level of FORM
2100X3200X600	mm	מידה כללית	Dimensions HXWXD
800 +5%	Kg	משקל מוערך	Weight
ן		ריצפת הלוח	Plain gland plate
ן		צוקל (בסיס	Base
ן		גילוי אש	Fire control
הערה-איחור מאולץ		דרגת הגנה	Degree of protection
Forced Ventilation-IP20	IP		
IN - DOOR		שימוש	Location
ניח		סוג הלוח	Stationary or movable
IK10	IK	הגנה בפני פגיעות מכניות	Mechanical impacts
יחיד מקדימה		סוג התקנה	
חד צדדי		גישה ללוח	Access to cables
3-Pole		שיטת החיבור בלוח	Incoming cable position
בחלקו התחתון		כניסת כבלים	Outgoing cable position
בחלקו התחתון		יציאת כבלים	
		מיקום התקנה	
ישר ועקיף		אמצעי הגנה בפני חשמול	Protection against electric shock
מימנים בלבד		מפעילים	Access to manually operated devices
ראה טבלה	RDF	מקדם העמסה	Rated diversity factor
רגילים		תנאי סביבה	Special service conditions
35	°C	טמ' סביבה	Ambient air temperature
אין		תנאים מיוחדים	Special service conditions
<2000m above sea level	m	גובה מעל פני הים (רום)	Altitude
50 % at 40 °C	%	לחות	Humidity conditions
בתוך הלוח	SCPD	רכיב הגנה מזרם קצר	SCPD
36kA	Icp	זרם קצר צפוי	Prospective short-circuit current
36kA	Ioc	זרם קצר מוגנה	Rated conditional short-circuit current
36kA	Icw-1S	יכולת עמידה בזרם רגעי	Rated short-time withstand current
75.6kA	Ipk	יכולת עמידה בזרם שיא	Rated peak withstand current
1550A	InA	זרם הלוח	Rated current of an assembly
ראה סכמה קווית	Inc	זרם מעגלים	Rated current of each circuit
400V-AC	Un	מתח רשת	Rated voltage
400V-AC	Ue	מתח הפעלה	Rated operational voltage
24VDC	Us1	מתח פיקוד	Rated voltage of auxiliary circuit
48VDC	Us2	מתח פיקוד	Rated voltage of auxiliary circuit
50Hz	fn	תדר	Rated frequency
לפי מתכנן הלוח		שיטת הארקה	Network configuration
F / F / D		סוג החיבור קבוע/נשלף/גיתוק	Type of construction
הפרעות ברמה תעשייתית A	EMC	(אטימות אלקטרומגנטית	Electromagnetic compatibility
440V	Ui	מתח הבדדה	Rated insulation voltage
4kV	Uimp	יכולת עמידה מתח הלם	Rated impulse withstand voltage
3		דרגת זיהום	Pollution degree

תאור	סימון
סוג זרם	BC
קבל	C
מתח פחת ישר	FA
מספר פחת דו קוטבי	FB
מספר פחת ארבעה קוטבים	FB
פא"ר דו-קוטבי	FC
פא"ר דו-קוטבי	FC
פא"ר חלת קוטבי	FC
מתחן ערכים	FC
מתחן	K
מספר המערכות	KD
מספר פיקוד	KPR
שמן מוגן	KFT
מספר צד	KFZ
סוג פיקוד	KT
מבחן חלת-פא"ר	MA
מבחן פיתון	PF
רז-גורד	PD
פיתון , סמך	PJ
מאפ"ל חלת קוטבי	QA
הגנת טנז	QA
מבחן ללא הכנת	QA
מספר פיקוד	SF
בזר	SH
לוחן פיקוד	SJ
סוגי	TA
סליל הספקה	T.C
מובדק	XD
שקע חלת-פא"ר	XB

צבעי חוטים ומהדקים בלוח			
צבע		תפקיד	מערכת
מחוק	בידוד הגיד		
אפור	חום	פאזה	230 /400 V
כחול	כחול	N	
אדום	אדום	פאזה	12V-AC - 48V-AC
שחור	שחור	N	
אדום	אדום	+	12V-DC - 48V-DC
שחור	שחור	-	
אפור	סגול	Input	PLC
		Output	
ע"פ מתח יציאה			

כיתוב	
לב	
לב	
לב	
לב	
שחור	
לב	

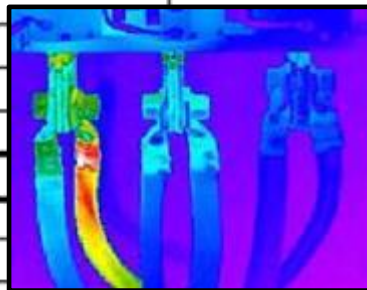
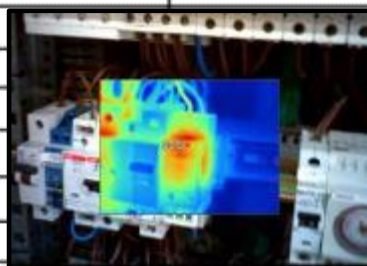

שדה בלתי חיוני מלא	
Group A - W0	
Group B - W0	
שדה	
רגיל	
חיוני	
אל-פסק	
מפסק ראשי	אדום
שלטי אזהרה	צהוב
חרום / קריטי	צהוב
24V	שחור

שטחי חתר	
פס האפס	CU
פס הארקה	CU

RDF	
שדה בלתי חיוני מלא	800/1047=0.76
Group A - W0	1
Group B - W0	1
Group A - WG	0.72
Group - WPT	1
ראה מראה לוח ללא דלתות	

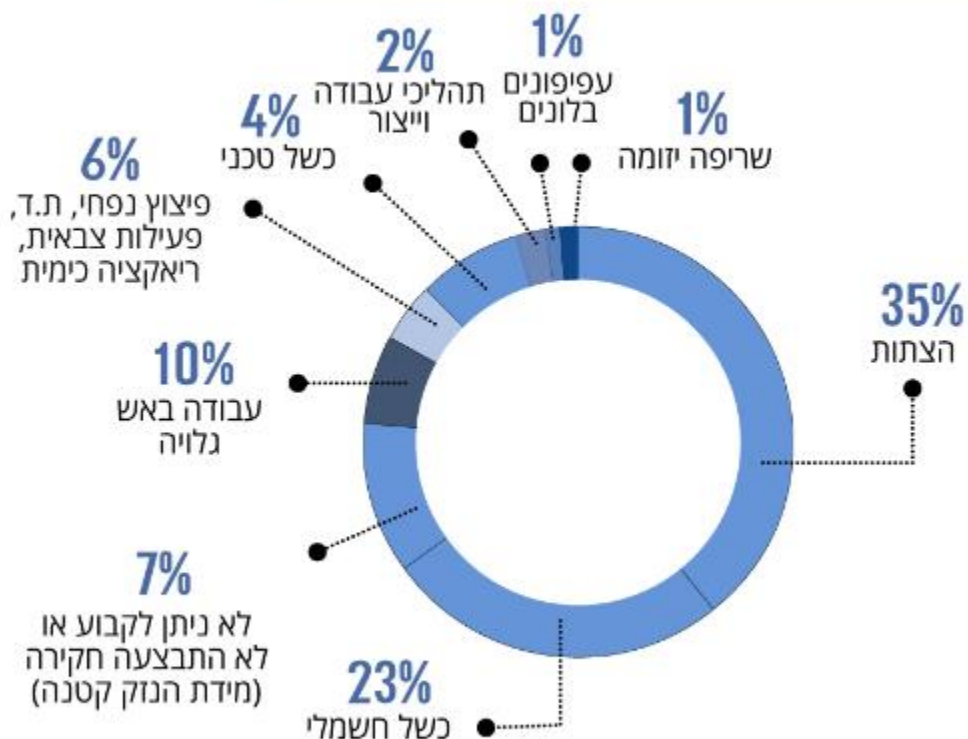
צבע חיווט מוליכים		
מתח-מחווט	צבע מוליכים:	מהדקים:
110/230/400VAC		
פאזה: L1-L3	חום	אפור
אפס: "N"	כחול	אפור
הארקה:	צהוב/ירוק	צהוב/ירוק
24-48VAC		
תדר: fn=		
פאזה:		
אפס: "N"		
DC		
12VDC		
24VDC		
48VDC		
"+" "-"		
בקרה \ דיווח		
DI		
DO		
AI		
AO		
סימן שילוט		
שלט שדה	רקע	כיתוב
בלתי חיוני	לבן	שחור
חיוני		
אלפסק רגיל		
אלפסק מסונן		
רגיל מסונן		
12VDC		
24VDC		
48VDC		
אזהרה	אדום	לבן

מס'	נתונים חשמליים
1	מתח נומינלי של הלוח: $U_n = 400VAC$
2	מתח נומינלי מעגלים: $U_e = 400VAC$
3	מתח אימפולס: $U_{imp} = 6KV$ מרחק אוויר:
4	מתח הבדדה: $U_i = 440VAC$
5	מתח פיקוד:
6	תדר: fn = 50HZ
7	זרם ראשי: $I_{nAnormal} = 2500A$
8	זרם קצר צפוי: $I_{cp} = 48 KA$
9	עמידות בזרם רגעי: $I_{cw} = 50 KA$ 1Sec
	עמידות בקצר שיא: $I_{pk} = 105 KA$
10	מקדם עמסה: R.D.F = 0.8
11	שיטת הארקה: INCS
12	חתך "N": 50%
13	חתך PE: 100%
14	ציוד מותקן: W/F/F/D
15	מיקום אמצעי הגנה/SCPD: בתוך הלוח
16	שיטת הגנה מחשמול: ☒ Direct ☒ Indirect
כניסת כבלי הזנה ראשי:	
17	☒ מלמעלה ☐ מלמטה
18	חתך: ☐ כמות
יציאת כבלים	
19	☐ מלמעלה ☒ מלמטה
20	חתך: ☐ כמות
21	אחזקה: לאנשים מיומנים בחשמל

מס'	מבנה הלוח		
1	סוג מבנה: מתכת		
2	יצרן\דגם: T4P-M1/TAMHASH		
3	צבע: RAL-7035		
4	דלתות: ☒		
5	בלי דלתות: ☐		
6	פנלים: ☒		
7	פלטה: ☐		
8	עמידות בפגיעה מכאנית: IK 10		
9	אטימות: מבנה לפי קטלוג IP 30		
10	גישה ללוח: מלפנים ומאחור		
11	רמת מידור: FORM-2B		
תנאי סביבה			
12	דרגת זיהום: 3		
13	סוגי שימוש: פנימי , נייד, סגור		
14	טמפ' סביבה ממוצע: 35 °C		
15	סיווג: ☒ A ☐ B		
מידות מבנה			
16	עומק:	רוחב:	גובה:
	800 mm	5900 mm	2050 mm
העמדת הלוח			
17	לתלייה על הקיר: ☐		
18	להעמדה על הרצפה: ☒		
19	עומק:	רוחב:	גובה:
	800 mm	5900 mm	100 mm
20	משקל מוערך: 2500Kg		
21	הובלה:	שלם: ☒	חלקים: ☐
22	תנאי הובלה:	אנכי: ☒	אופקי: ☐

הסיבות לאירועי דליקה בישראל

*הנתונים מתייחסים לשנת 2018, רק בסיום השנה יפורסמו נתונים עדכניים יותר המתייחסים לשנת 2019.

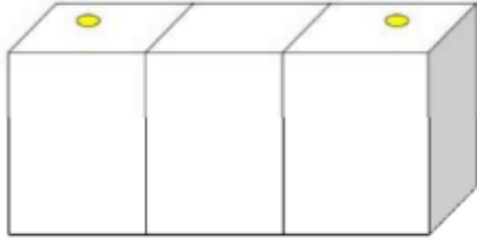
"... אמר המחבר החיבור הזה לא חיברתיו ללמד בני אדם את אשר לא ידעו אלא להזכירם את הידוע להם כבר ומפורסם להם פרסום גדול, אלא ככל שהפרסום שלהם גדול ומה שאמיתתם גלויה לכל, כך ההיעלם מהם גדול ונשכחה רבה! .." (מסילת ישרים, הרמח"ל)

מכון התקנים – מעבדה לחשמל

מיקוד בתקן 61439

- א. התקנת מערכות אוטומטיות לגילוי אש בלוח חשמל שעוצמת הזרם בו מעל-63A אמפר ומעלה.
- ב. התקנת מערכת להפסקת הזנה ללוח חשמל שבו הופעל גלאי האש ועוצמת הזרם בו מעל 63A אמפר (מ-80A אמפר).
- ג. התקנת מערכות אוטומטיות לכיבוי אש בלוח חשמל בהם עוצמת הזרם מעל-100A אמפר ומעלה.

ציור א-2 דוגמה להכנה למיקום הגלאים

נספח א - הנחיות להתקנת גלאי אש וגלאי עשן בלוחות חשמל העומדים בדרישות התקן הישראלי ת"י 61439 (נורמטיבי)

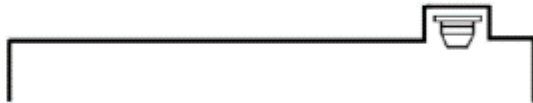
א-1. התקנת גלאים בלוחות חשמל

בלוחות החשמל יוכן מקום להתקנת גלאים נקודתיים לגילוי אש ועשן. מיקום הגלאים יהיה בחלק העליון של הלוח, כך שיהיה אפשר למקם את פתח כניסת העשן לגלאי (לרבות רשת מחומר מתאים) בתוך חלל הלוח בעומק של כ-20 מ"מ (ראו ציור א-1).

המרחק בין שני גלאים סמוכים לא יהיה גדול מ-2.4 מ' (בלוחות גדולים).

בלוחות שאורכם עד 1.6 מ' מותר להתקין גלאי אחד בלבד.

במקומות שאי אפשר להתקין בהם גלאי נקודתי, ניתן להכין התקן לגלאי יניקה.

ציור א-1 - מיקום הגלאי לאחר ההתקנה

א-2. הכנת לוח החשמל להתקנת גלאים

ההכנה להתקנת הגלאים תיעשה אצל היצרן המרכיב של לוח החשמל בשיתוף עם היצרן או/גם המתקין של מערכת גילוי האש, ותכלול גם הכנת תוכנית למיקום הגלאים. היצרן המרכיב יספק את הקופסות הייעודיות שבתוכן יותקנו הגלאים. הקופסות יחזקו אל הלוח ויאפשרו פתיחה וסגירה ללא חשש לנפילת חלקים (כגון ברגים) לתוך הלוח. מיקום הגלאים יהיה סימטרי ככל האפשר (ראו ציור א-2).

אלף כבאים לא יצליחו לכבות אותי

כבאות והצלה לישראל
נציבות כבאות והצלה
אגף הגנה מאש
מחלקת חקיקה ורגולציה
"גלאי עשן מציל חיים"

13. בתיקון לחוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, התשע"ב-2012 (אשר תוקן במסגרת חוק התכנית הכלכלית התשפ"ב-2021), נקבע כי חוראות ההגנה מאש ייקבעו על סמך תקני NFPA.

14. לכן, עמדת כבאות והצלה לישראל היא שבלוחות חשמל העומדים בת"י 61439 (או בקודמו – ת"י 1419) אין צורך להתקין מערכות גילוי, כיבוי או ניתוק אוטומטיות.

15. בשים לב לאמור, נודה לפועלכם בהקדם כדי לפתור את חוסר התאימות בין שני התקנים:

15.1. הממונה על התקינה מתבקש לפעול באופן מיידי וזמני – להחרגת הרשמיים של סעיף 8.2 לחלק 3 לת"י 1220, ביחס ללוחות חשמל בהספק של 63 אמפר ומעלה, זאת עד לתיקונו.

15.2. יו"ר וועדה מס' 5824 של מכון התקנים מתבקש לכנס את הוועדה ולאשר גיליון תיקון לת"י 1220 חלק 3, סעיף 8.2, ולקבוע שבלוחות החשמל בהספק של 63 אמפר העומדים בת"י 61439 (או בקודמו – ת"י 1419) אין צורך להתקין מערכות גילוי או ניתוק אוטומטיות.

16. בנוסף, נודה לפעלכם לקידום תיקון מוקף של ת"י 1220 ולאמץ את חוראות תקן NFPA 72 כפי שנקבע בסעיף 7 להחלטת ממשלה 222.

בכבוד רב,

טפסר/מ גיא מור
רמ"ח חקיקה ורגולציה
אגף הגנה מאש
כבאות והצלה לישראל

"גלאי עשן מציל חיים"

על דעת המקום ועל דעת הקהל בישיבה של מעלה
ובישיבה של מטה אנו מתירין להתפלל עם העבריינים
(תפילת יום הכיפורים)

בדיקת לוחות חשמל יצור והתקנה לפי תקן

מכון התקנים – מעבדה לחשמל
מיקוד בתקן 61439

ליקט וערך – מהנדס חשמל רוני שוורץ

חלות תקן 2-61439

- **מונחים והגדרות** בהתאם לתקן – והחוק, הבנת המושגים ודיוקים :
 1. זרמי עבודה - INP/INA/INC
 2. מקדם העמסה - RDF
 3. זרמי תקלה - ICW ,ICC ,IPK,ICP
 4. מתחים - Uimp/Ui/Ue
- **קביעת שיטת הגנה בפני חשמול** והתחשמלות והגנה בלוח.
- **דרישות קדם לתכנון** – חלק 0 בתקן
- **חוק החשמל** וועדות פירושים, והרחבות בתקן 60364
- **תקנים נלווים להרכבת הלוח :**
 1. דרישות מבנה מעטפת הלוח 62208
 2. דרישות על מוליכים 60227, כבלים 1516
 3. הגנה בפני קשת חשמלית - 61641
 4. ציוד מיתוג תעשייתי - 60947
 5. עליית טמפרטורה - 60890
 6. השפעות קצר חשמלי על מבנה הלוח - 60865
 7. סימבולים בתוכניות לוח - 81346, 60617
 8. ברקים - 1173, 60364
 9. בטיחות באש - 1220 (דרישות כב"א)
 10. חבקים -
 11. DIN (מומנטים בחיבורי נחושת) - 43673
 12. DIN (סופיות) - 46228
 13. DIN (נעלי כבל) - נחושת 46235, אלומיניום 46329
 14. DIN (דיסקיות) - 6796

בדיקת תהליך – יצור והרכבה של לוחות חשמל – נושאים מרכזיים

בדיקת פסי צבירה ראשיים

חיזוק ברגים אומים ודסקיות

דרגת מידור Form 1-4b

פסי אפס והארקה

הרכבת פס חלוקה משני

התקנה וחיווט מפסקים

התקנה וחיווט מוליכים

וסופיות

הארקות מבנה וציוד

דרגת אטימות IP

שינוע אחסנה והובלה

הגנות מתחי יתר וברקים

עמידות לעליית טמפ' וחום.

עמידות בזרמי קצר -

חישוב/נגזרת התאמה לtype-test

כניסות ויציאות כבלים	
כניסת כבלים ראשיים	☒ מלמעלה ☐ מלמטה
כניסת כבלי מעגלים	☒ מלמעלה ☐ מלמטה
מבנה והתקנה	
גובה [mm]	2150
רוחב [mm]	1000
עומק [mm]	300
דרגת הגנה	IP30
מיקום התקנה	פנימי
שיטת התקנה	העמדה
מרחק מקיר	רחוק - 10 ס"מ
אמצעי הגנה בפני כניסת מים קצר SCPD בפני	בתוך הלוח
סוג לוח	מבנה עמודות סגור
משקל	130 Kg
מתכונת הפרדה	Form 1
מסד	IEC 62208
צבע	RAL-7035
דלתות	כן
פנלים	כן
הגנה מפני פגיעות מכניות	IK10
אמצעי הגנה מפני חישמול	ישייר.עקיף
מפעילים	מיומנים בלבד

לוח זה מיוצר לפי תקן 2-61439

זהירות ... !!!

- רשאי לספל בלוח רק חשמלאי בעל רשיון מתאים.
- לפני כל טיפול בלוח יש לנתק את כל ההזנות והמתחים הזרים.
אי ביצוע הוראות אלה עלול לגרום להתחשמלות , פציעה או מוות

צבעי שלטים

שדה חיוני	אדום
שדה ב.חיוני	שחור
שדה אל-פסק	כחול

צבעי חוטים

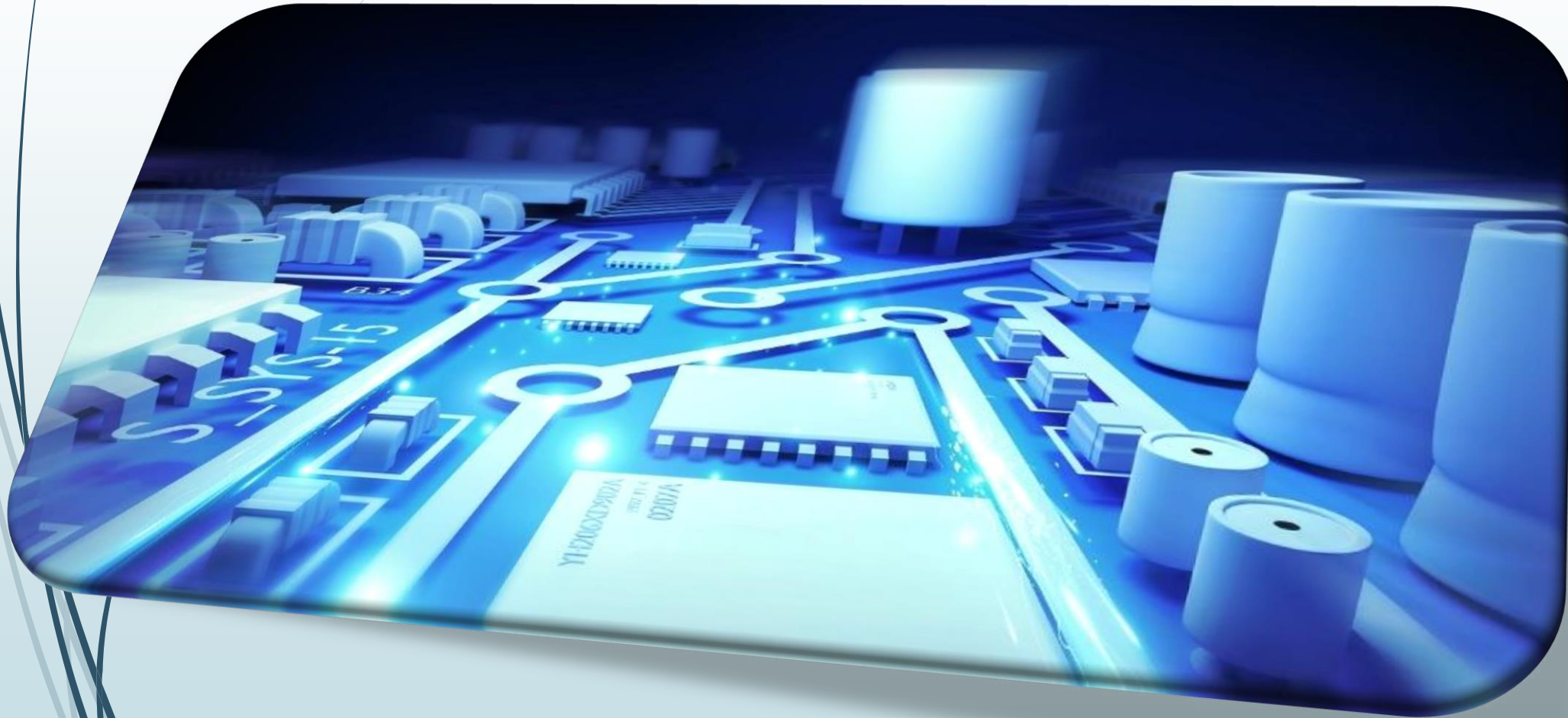
230/400 VAC	
פאזה	חום
אפס N-	כחול
הארקה	צהוב-ירוק
פיקוד 24VAC	
פאזה	אדום
אפס N-	שחור
פיקוד זרם ישר	
פאזה (+)	אדום
אפס (-)	שחור

נתונים טכניים

זרם עבודה (Ina)	80A
זרם קצר צפוי (Icp)	10 KA
יכולת עמידה בזרם קצר מוחנה (Icc)	10 KA
יכולת עמידה בזרם שיא (Ipk)	17 KA
מקדם העמסה	0.7
מתח עבודה (Ue)	400 VAC
מתח פיקוד	230/24 VAC
מתח הבדדה (Ui)	440V
יכולת עמידה כמתח הלם (Uimp)	4kV
תדר	50 Hz
תנאי סביבה	רגילים
טמפרטורת סביבה	35°C
דרגת זיהום	ציבורי 2
שיטת הארקה	TNCS
סוג חיבור	F.F.F
EMC	A

תרגיל מסכם

לוחות חשמל לעמדות טעינה

אתגרים לבחירה נכונה של שיטת ההגנה בפני התחשמלות

עמדות טעינה לרכב חשמלי

מפסק
פחת

6.

(א) כל נקודת חיבור בזרם חילופין תוגן באמצעות מפסק פחת בלעדי המופעל בזרם דלף העולה על 0.03 אמפר ;

(ב) מפסק הפחת יתאים לאחת החלופות להלן :

(1) מפסק פחת מטיפוס B לפי IEC 62423 ;

(2) מפסק פחת מטיפוס A לפי ת"י 61008-1 או ת"י 61009-1, יחד עם התקן לזיהוי זליגה

בזרם ישר המתאים לתקן IEC 62955 ;

(3) מפסק פחת מטיפוס F לפי IEC 62423, יחד עם התקן לזיהוי זליגה בזרם ישר

המתאים לתקן IEC 62955 ;

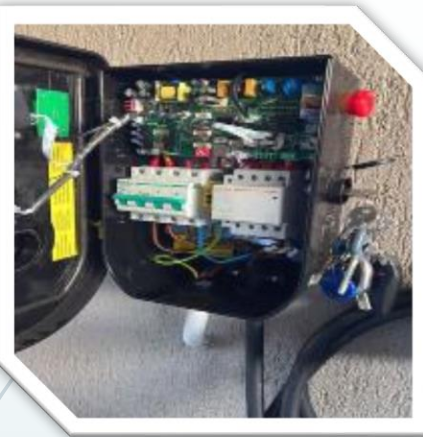
(ג) בנוסף לאמור לעיל, יש להתאים את אמצעי ההגנה במעלה הזינה לאמצעי ההגנה המותקנים כאמור בסעיף 6(ב) ;

(ד) מפסקי הפחת ו/או התקן לזיהוי זליגה בזרם ישר, יכולים להיות מותקנים כחלק אינטגרלי מעמדת הטעינה ;

(ה) במערכת המוגנת בזינה צפה, לא נדרשת התקנת מפסק פחת בתנאי שמותקן משגור העונה לתנאים הבאים :

(1) אזהרה מקדימה – אם התנגדות הבידוד יורדת מתחת ל 300 אום לוולט, תינתן התראה קולית וחזותית. טעינת רכב מחובר לא תופסק, אבל לא יתאפשר חיבור רכב לטעינה במצב זה.

(2) התראה וניתוק - אם התנגדות הבידוד יורדת מתחת ל 100 אום לוולט, תינתן התראה קולית וחזותית והטעינה תופסק תוך 10 שניות.

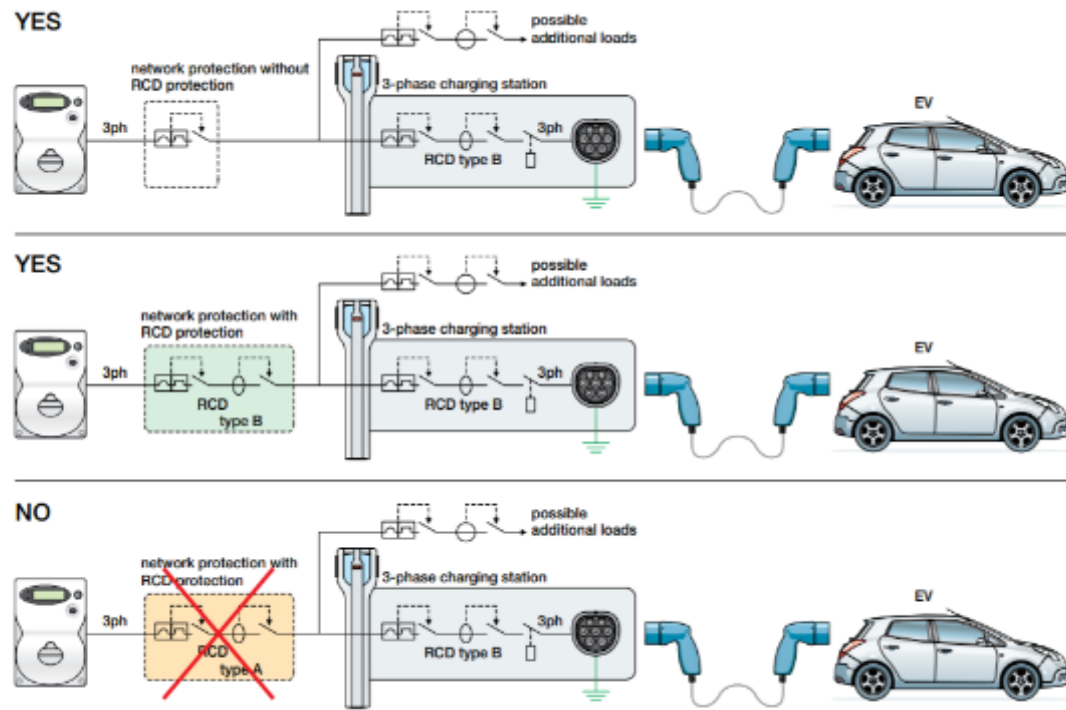
שיטת הכל כלול : התקן זליגה DC, מגען, מפסק, מונה, ראווטר, וכו'

פחת או משגור?
- סוגיית הארקה

פחת – בחירת אופיין נכון לעמדת טעינה רכב חשמלי

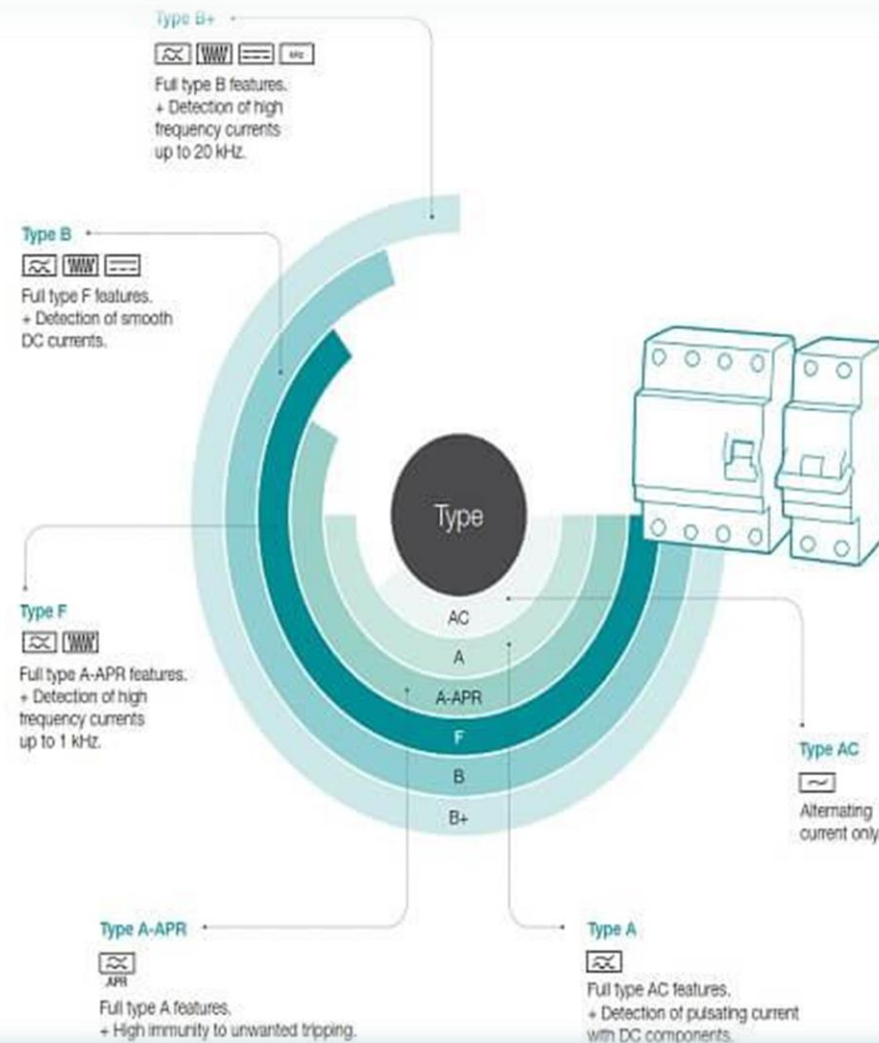
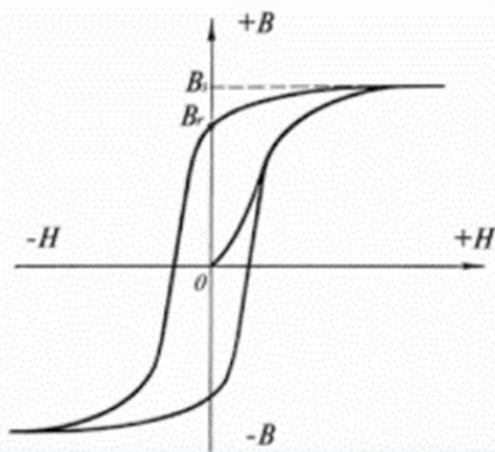
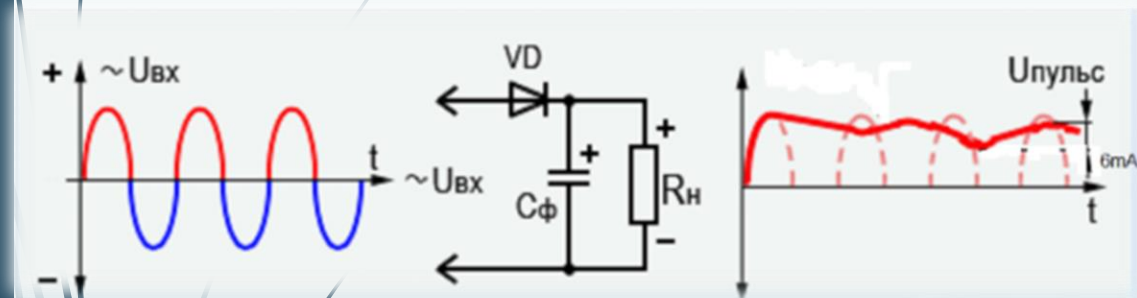
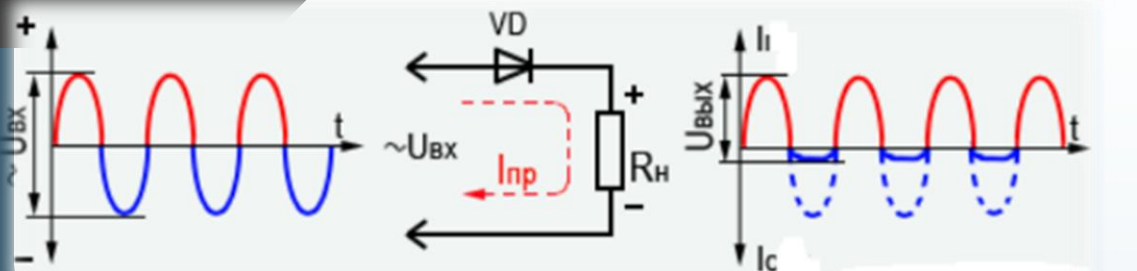
עמדת טעינה – באזור ציבורי

ממסר פחת מדגם B RDC-DD 6 mA (62955 IEC)	ממסר פחת מדגם A (ת"י 61008-1)	ממסר פחת מדגם B (62423 IEC)	ממסר פחת מדגם F/A RDC-DD 6 mA (62955 IEC)
רגישות גבוהה 3-6mA	לא קיימת הגנה לזרם DC מיושר מלא	רגישות בינונית טווח 15-60mA	רגישות גבוהה 3-6mA
כל עמדה בודדת במקום מקורה ויבש	עמדה עם רכיב מובנה RDC-DD	כל עמדה, מומלץ לעמדה חיצונית לאמינות ביצוע במקומות לחים	כל עמדה בודדת במקום מקורה ויבש
עמדה טעינה כפולה		עמדה טעינה כפולה	
ניתן להזין ממתקן עם פחת A ראשי מעליו		אסור להזין בטור עם פחת מדגם A ראשי מעליו.	

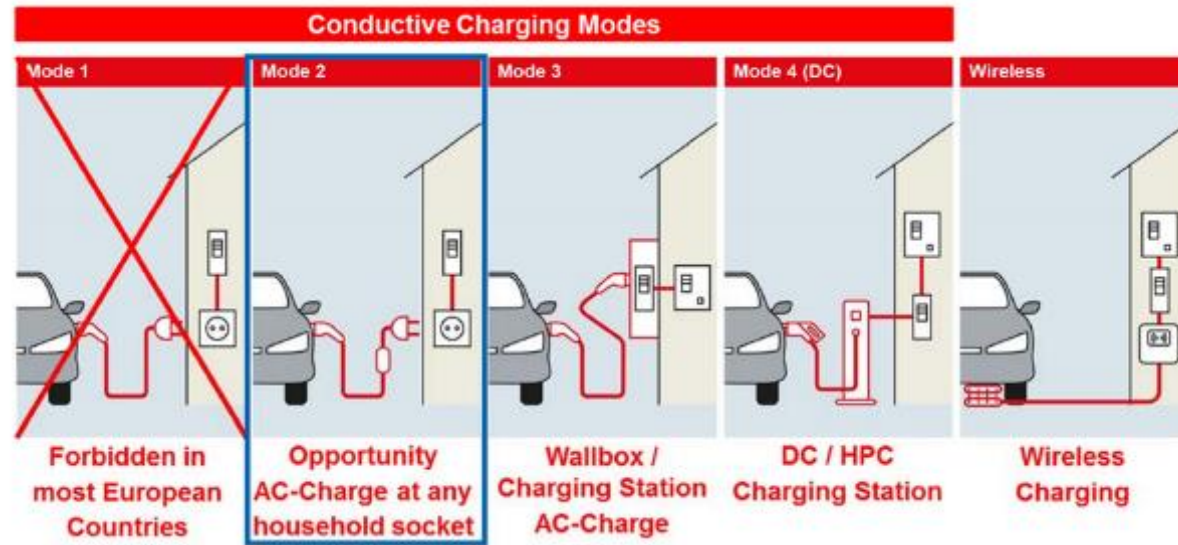
Current waveform	Proper functioning of residual current protective devices of type				Tripping current
	AC	A	F	B	
			 	 	
					0.5 to 1.0 I _{Δn}
	-				0.35 to 1.4 I _{Δn}
	-				Current delay angle 90°: 0.25 to 1.4 I _{Δn}
	-				Current delay angle 135°: 0.11 to 1.4 I _{Δn}
	-				max. 1.4 I _{Δn} + 6 mA
	-	-			max. 1.4 I _{Δn} + 10 mA
	-	-			0.5 to 1.4 I _{Δn}
	-	-	-		0.5 to 2.0 I _{Δn}
	-	-	-		
	-	-	-		
	-	-	-		Current frequency 150 Hz 0.5 to 2.4 I _{Δn}
	-	-	-		Current frequency 400 Hz 0.5 to 6 I _{Δn}
	-	-	-		Current frequency 1000 Hz 0.5 to 14 I _{Δn}

פחת – מצב רוויה מגנטי

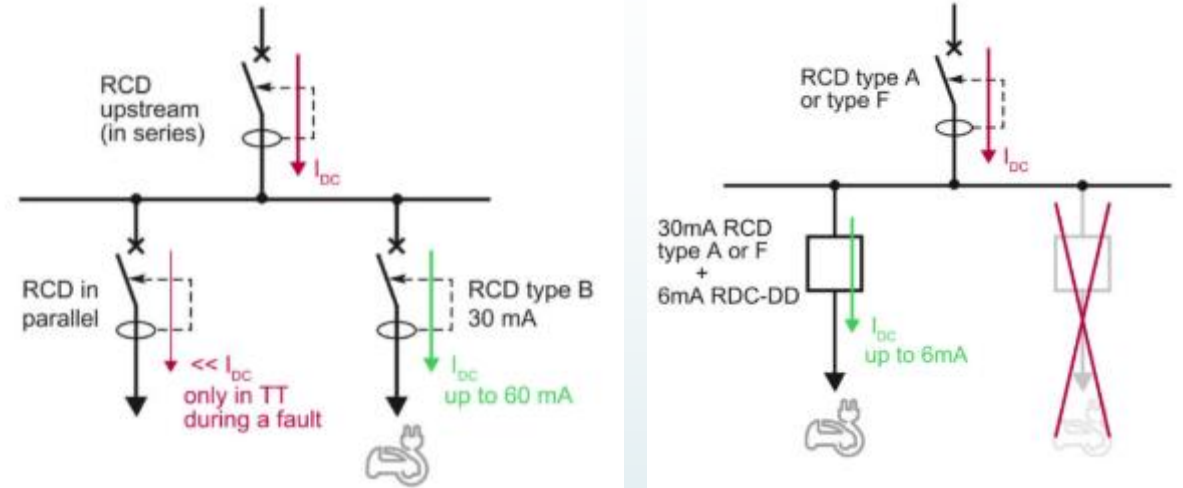

אופייני פחת – עמדת טעינה רכב חשמלי

סוגי עמדות טעינה

Charging Mode	Description	Maximum Current and Voltage
Mode 1	conductive connection between a standard socket-outlet of an AC supply network and electric vehicle (EV) without communication or additional safety features	16 A and 250 V AC, 1-phase 16 A and 480 V AC, 3-phase
Mode 2	conductive connection between a standard socket-outlet of an AC supply network and electric vehicle with communication and additional safety features	32 A and 250 V AC, 1-phase 32 A and 480 V AC, 3-phase
Mode 3	conductive connection of an EV to an AC EV supply equipment permanently connected to an AC supply network with communication and additional safety features	1: 32A and 250 V AC, 1-phase 2: 70 A and 250 V AC, 1-phase 63 A and 480 V AC, 3-phase 3: 16/32 A and 250 A AC, 1-phase 63 A and 480 V AC, 3-phase
Mode 4	conductive connection of an EV to an AC or DC supply network utilizing a DC EV supply equipment, with (high-level) communication and additional safety features	AA: 200 A and 600 V DC BB: 250 A and 600 V DC EE: 200 A and 600 V DC FF: 200 A and 1000 V DC

עמדת טעינה – באזור ציבורי

עמדת טעינה – באזור ביתי

הגנה בפני חשמול (א) נקודת חיבור בורם חילופין תוגן באמצעות מפסק מגן בלעדי מדגם A לפי ת"י 61008-1 או ת"י 61009-1, המופעל בורם דלף העולה על 0.03 אמפר ;

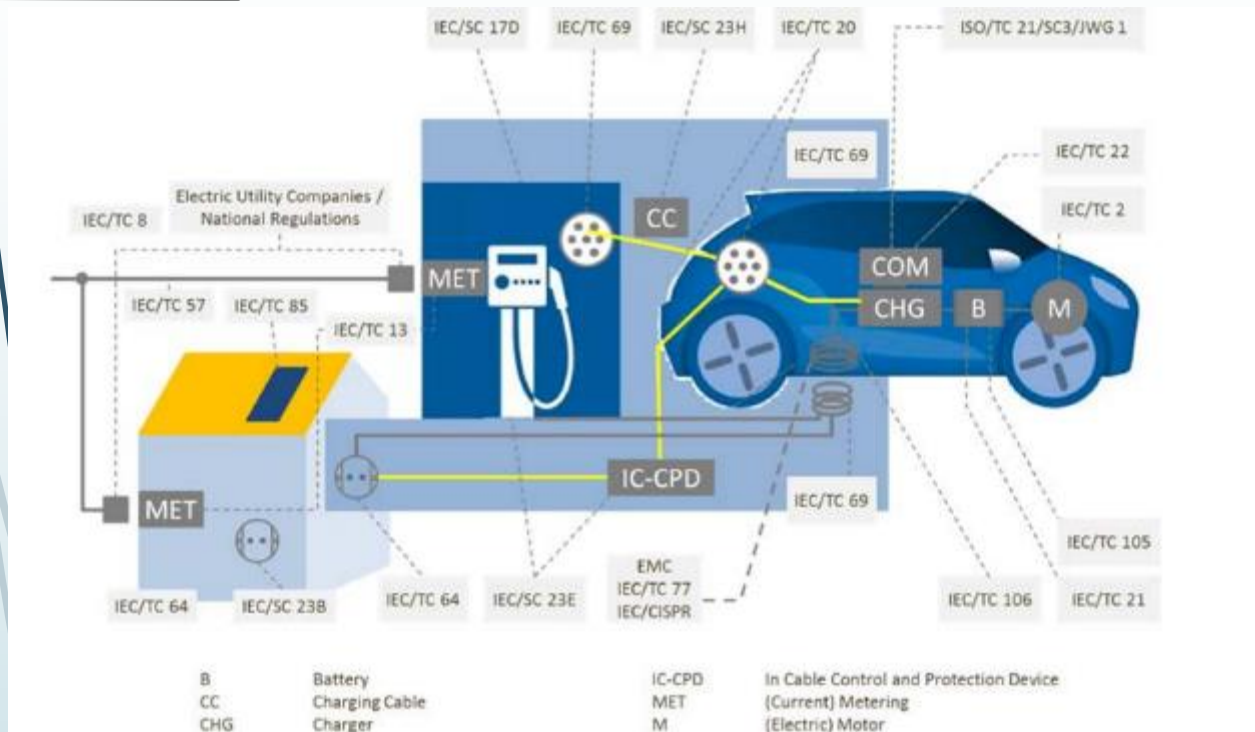
(ב) על אף האמור בתקנת משנה (א) במערכת טעינה המצוידת בבית תקע או במחבר לרכב חשמלי לפי ת"י 62196, ושאינה כוללת הגנה מתאימה מפני זליגת זרם ישר, יותקן אחד מאלה :

(1) מפסק מגן מדגם B לפי IEC 62423 ;

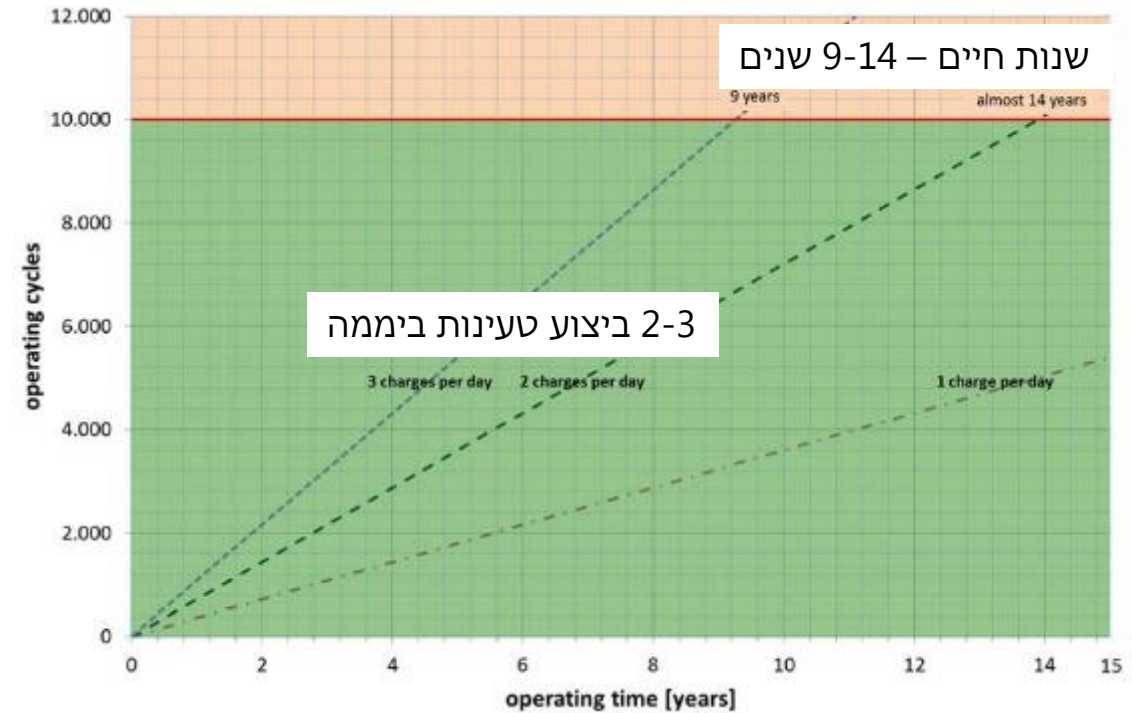
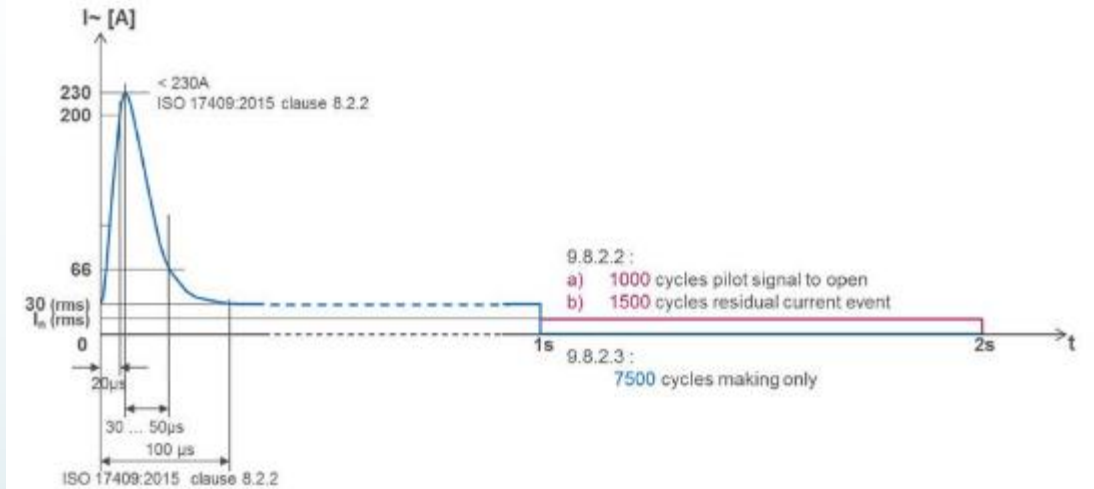
(2) מפסק מגן מדגם A, יחד עם התקן לזיהוי זליגה בורם ישר המתאים לתקן IEC 62955 ;

(3) מפסק מגן מדגם F לפי IEC 62423, יחד עם התקן לזיהוי זליגה בורם ישר המתאים לתקן IEC 62955.

עמדת טעינה – תופעת זרם הנעה (צורך בקונטקטור)

switching at $V = V_p$ (i.e. 90°)

אמצעי הגנה בפני חשמול – עמדת טעינה לרכב חשמלי

שינוי תפיסת רציפות הארקה

הגנה

5.

בפני

חישמול

- (א) הגנה בפני חשמול במערכת הטעינה תבוצע בהתאם לדרישות תקנות הגנה בפני חשמול;
- (ב) ההגנה בפני חשמול בעמדת הטעינה המותקנת בתוך מבנה, כאשר החניה במבנה או צמודה איליו (עד 5 מטר מהמבנה) תהייה זהה לזו של המבנה;
- (ג) חיבור מוליך הארקה ממבנה המוגן בשיטת איפוס לעמדת טעינה או חניה הנמצאות מחוץ למבנה (במרחק הגדול מ 5 מטר), מותר רק כאשר מבוצעת השוואת פוטנציאלים בחניה, אלא אם כן יתקיים אחד מאלה:

(1) התנגדות הארקה במבנה כלפי המסה הכללית של האדמה לא תאפשר במקרה של נתק באפס ברשת התפתחות של מתח מגע הגדול ממתח נמוך מאוד;

(2) קיים התקן הגנה המנתק את הזנת נקודת החיבור לרכב כולל המוליכים החיים והארקה תוך 5 שניות כאשר המתח בין מוליך הארקה לאדמה עולה על מתח נמוך

מאוד. התקן ההגנה יכול להיות חלק מעמדת הטעינה;

הערה: יש לשים לב שהארקת הגנה (TT) אינה רצויה כאשר מבנה סמוך מוגן בשיטת איפוס (TN-C-S).

עיונה לתקנה-מרץ 2023

פריסת עמדות טעינה , כפי הניתן
במגבלות מלוח קיים

אתגרים ופתרונות

פריסת עמדות טעינה מהירות
עם לוח חשמל ראשי לפי תקן 61439

טסלה – קניון ביג קריית גת

רכב פרטי – מתקן קיים

תודה על ההקשבה

קישור לפייסבוק – רוני שוורץ - מהנדס בודק סוג 3

סיכום ושאלות

ליקט וערך – מהנדס חשמל רוני שוורץ